

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY A VÝKON
TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY**

Autor práce: Václav Langr, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Václav Langr, DiS.
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce:
DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY A VÝKON TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY
Název bakalářské práce v anglickém jazyce:
DRUG CRIMES AND SENTENCE OF IMPRISONMENT

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): JUDr. Jiří Hruška, Ph.D., 605984758,
jiri.hruska2@pcr.cz

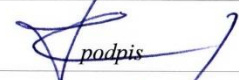

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2018

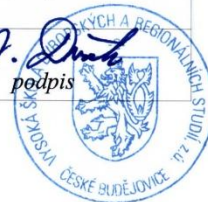
CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

Cílem bakalářské práce je

1/ Provedení analýzy výše zmíněných skutkových podstat trestných činů a výklad vybraných zákonných znaků, přičemž výstupem bude jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za tyto trestné činy.

2/ Popis situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek u osob vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem, a to za využití metody dotazníkového šetření.

Student: Václav Langr, DiS,	21. 10. 2019 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph. D.	2. 11. 19 datum	 podpis
Schvaluji zadání bakalářské práce:		
Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12. 11. 19 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	26. 11. 19 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	2. 12. 2019 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LANGR, V. *Drogové trestné činy a výkon trestu odnětí svobody : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 60 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: návyková látka, omamná látka, psychotropní látka, trestní zákoník, trestný čin.

Bakalářská práce se zabývá tématem drogových trestných činů v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody. Cílem této práce je jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za nejčastěji páchané drogové trestné činy a popis drogové problematiky v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek osobami ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Stráž pod Ralskem.

V teoretické části je nejdříve formulován cíl a metodika práce. Ve druhé kapitole je charakterizována drogová trestná činnost, a také jsou popsány základní pojmy, které s danou problematikou souvisí. Ve třetí a čtvrté kapitole jsou analyzovány skutkové podstaty dvou nejčastěji páchaných drogových trestných činů. Pátá kapitola charakterizuje zneužívání omamných a psychotropních látek ve výkonu trestu odnětí svobody.

V praktické části je pak za pomoci dotazníkového šetření popsána situace v oblasti zneužívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Stráž pod Ralskem.

ABSTRACT

LANGR, V. *Drug crimes and sentence of imprisonment*: Bachelor thesis. České Budějovice : The college of European and Regional Studies, 2021. 60 p. Bachelor thesis supervisor : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: addictive substance, narcotic substance, psychotropic substance, penal code, crime.

The bachelor thesis deals with the topic of drug crimes in connection with a performance of imprisonment. The main aim of the thesis is an unambiguous determination of criminal liability for most often committed drug offences, and a description of drug related criminality in the field of substance abuse of narcotic and psychotropic substances by individuals placed in a penitentiary in Stráž pod Ralskem.

The theoretical part focuses on the main aim of the thesis and a methodics. The second chapter characterizes a drug related criminality, as well as it describes basic concepts, that are related with the topic. The third and fourth chapter analyses the facts of two mostly committed drug related crimes. The fifth chapter determines the abuse of narcotic and psychotropic substances during the performance of imprisonment itself.

The practical part uses a questionnaire results in order to describe the situation in the field of abuse of narcotic and psychotropic substances in the penitentiary in Stráž pod Ralskem.

Obsah

Úvod	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Charakteristika drogové trestné činnosti	12
2.1 Primární drogová kriminalita	13
2.2 Sekundární drogová kriminalita	13
2.3 Základní pojmy	15
2.3.1 Návyková látka	15
2.3.2 Omamné a psychotropní látky	16
2.3.3 Droga	16
3 Analýza skutkové podstaty trestného činu „ <i>Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy</i> “ podle § 283 TZ a výklad základních pojmů	17
3.1 Základní skutková podstata dle § 283 odst. 1 TZ	17
3.2 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 2 TZ	21
3.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 3 TZ	24
3.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 4 TZ	26
3.5 Vyjádření trestnosti přípravy dle § 283 odst. 5 TZ	28
4 Analýza skutkové podstaty trestného činu „ <i>Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy</i> “ podle § 284 TZ a výklad základních pojmů	29
4.1 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 1 TZ	29
4.2 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 2 TZ	31
4.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 284 odst. 3 TZ	32
4.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 284 odst. 4 TZ	32
5 Zneužívání omamných a psychotropních látek ve výkonu trestu odnětí svobody – obecná charakteristika	34
5.1 Vězněné osoby a jejich vztah k drogám	34
5.2 Příčiny zneužívání drog ve vězení	35
5.3 Rizika užívání návykových látek ve výkonu trestu	35

5.4	Průniky omamných a psychotropních látek do vězeňského prostředí...	36
5.5	Odpovědnost za užití návykové látky ve výkonu trestu.....	42
5.6	Statistika zneužívání návykových látek ve věznicích ČR	42
6	Zneužívání omamných a psychotropních látek ve věznici Stráž pod Ralskem – aktuální situace.....	45
6.1	Metodická část.....	45
	Závěr.....	54
	Seznam použitých zdrojů	57

Úvod

Problémy spojené se zneužíváním návykových látek jsou ve společnosti často diskutovány. Čím dál častěji vyvstávají otázky a názory k možné legalizaci konopných drog. Aspekty drogové problematiky, jako např. zvýšená spotřeba různých druhů drog, jejich šíření a nedovolené nakládání s nimi, mohou být považovány za jeden ze současných globálních problémů lidstva. Zneužívání omamných a psychotropních látek je spojeno s řadou závažných problémů zdravotních, sociálních a ekonomických. U drogově závislých osob dochází ke změnám jejich základních životních hodnot, narušování mezilidských vztahů, zvýšení rizika nákazy různými infekčními nemocemi, apod. Následně se pak musí vynakládat nemalé finanční prostředky na jejich zdravotní péči, různé preventivní programy, ale také na účinnou represii a sociální podporu.

Problémy se zneužíváním omamných a psychotropních látek jsou celospolečenské a bohužel se také dostávají do míst, kde je vykonáván trest odnětí svobody. Situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek mezi běžnou populací se pak odráží i mezi tou vězeňskou. Užívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody s sebou přináší také svá rizika, která se projevují pokusy o zprostředkování návykových látek do věznice, nepředvídatelným nebo agresivním chováním odsouzených osob, mařením výchovného působení na odsouzené a zvýšením případů možné recidivy trestné činnosti.

Téma bakalářské práce bylo zvoleno především proto, že drogová problematika je ve společnosti stále aktuálnější téma. Nelegální nakládání s omamnými a psychotropními látkami přináší vážná rizika pro život a zdraví populace a představuje jednu z dominantních zločineckých aktivit organizovaného zločinu. Na průniku omamných a psychotropních látek do vězeňského prostředí také často spolupracují více členné skupiny a jejich činnost bývá velmi sofistikovaná, což už dokazují pouze statistiky počtu pozitivně testovaných vězněných osob na omamné a psychotropní látky. Vzhledem k tomu, že třetím rokem pracuji u Vězeňské služby ČR na Oddělení prevence a stížností, jehož příslušníci mimo jiné vykonávají funkci policejního orgánu dle § 12 odst. 2 písm. c) TŘ a konají prověřování trestných činů spáchaných osobami ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu vazby a ve výkonu zabezpečovací detence, přišlo mi toto téma velmi zajímavé a užitečné pro rozšíření znalostí v této oblasti.

V úvodu práce je nejprve obecně charakterizována drogová trestná činnost, kde jsou také uvedeny základní pojmy, které s danou problematikou souvisí. Další část se zaměřuje na analýzu skutkových podstat dvou nejčastěji spáchaných drogových trestných činů na území České republiky, což vyplývá i z údajů výroční zprávy Národní protidrogové centrály z roku 2019.

Následuje obecná charakteristika zneužívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody, kde jsou popsány příčiny zneužívání návykových látek vězňenými osobami, rizika s tím spojená, způsoby jakými se návykové látky do věznic dostávají, a také jsou zde prezentovány statistické údaje týkající se zneužívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody, které jsou komparovány s výstupem z dotazníkového šetření mezi vězňenými osobami ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Stráž pod Ralskem.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Tématem bakalářské práce jsou drogové trestné činy a výkon trestu odnětí svobody. Cílem práce je provedení analýzy skutkových podstat a výklad základních zákonných znaků drogových trestných činů „*Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy*“ dle § 283 TZ a „*Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy*“ dle § 284 TZ a popis situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek u osob vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem.

Meritem této práce je třetí a čtvrtá kapitola, které jsou zaměřeny na jednoznačné stanovení podmínek trestní odpovědnosti za výše uvedené drogové trestné činy. Popis situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek u osob vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem, prezentace závěrů vyplývajících ze statistik a komparace s výsledky dotazníkového šetření ve věznici Stráž pod Ralskem jsou orientovány v šesté kapitole této práce.

Pro dosažení stanovených cílů byly v bakalářské práci uplatněny následující metody zkoumání:

- studium právních předpisů, související odborné literatury a internetových zdrojů.
- logické metody – zejména analýza a syntéza
- kvantitativní výzkum za pomoci dotazníkového šetření.
- komparační metoda.

2 Charakteristika drogové trestné činnosti

Drogová kriminalita se řadí mezi závažné problémy a její potlačování patří mezi hlavní cíle Policie ČR. Výroční zprávy o bezpečnostní situaci drogovou kriminalitu představují jako bezpečnostní problém. V rámci vnitřní bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra patří drogová kriminalita mezi priority. Výzkumné i praktické zkušenosti poukazují na pozitivní korelaci mezi pácháním trestné činnosti a užíváním návykových látek. Pro trestnou činnost související s užíváním omamných a psychotropních látek se v České republice vžilo její dělení na primární a sekundární drogovou kriminalitu. Primární drogová kriminalita představuje tzv. typickou drogovou kriminalitu, která spočívá ve zneužívání, šíření a neoprávněném nakládání s omamnými a psychotropními látkami.¹ Jako sekundární drogová kriminalita je označována trestná činnost, která jiným způsobem souvisí s užíváním omamných nebo psychotropních látek. Jde především o majetkovou trestnou činnost, kterou páchají uživatelé drog za účelem získání prostředků na jejich obstarání, ale také mravnostní nebo násilná trestná činnost spáchaná pod jejich vlivem.²

Drogy představují závažné společenské problémy zejména:

- sociální, které u konzumentů mění základní životní hodnoty, oslabují jejich vůli, narušují mezilidské vztahy,
- zdravotní, které u závislých osob způsobují duševní poruchy, zvyšují rizika infekčních nemocí,
- finanční, ty zatěžují veřejnou sféru vynakládáním finančních prostředků na represí, zdravotní péči, prevenci, ale také na sociální dávky.³

Zvyšování spotřeby drog a nedovoleného nakládání s nimi představuje jeden ze současných globálních problémů lidstva. Z pohledu práva je třeba při kontrole zacházení s drogami vycházet ze závazků plynoucích z uzavřených mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána. Mezi ty patří *Jednotná úmluva o omamných látkách*, přijatá v New Yorku 30. 03. 1961 (vyhláška č. 47/1965 Sb.), *Úmluva o psychotropních látkách*, přijatá ve Vídni 21. 02. 1971 (vyhláška č.62/1989 Sb.,

¹ Michaela Roubalová a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 7.

² Michaela Roubalová a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 89-91.

³ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7.* Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 765-767.

ve znění pozdějších předpisů) a *Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami*, přijata ve Vídni 20. 12. 1988 (sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 462/1991 Sb.).⁴

V České republice je zacházení s omamnými a psychotropními látkami, prekursory a s jedy upraveno zákonem č. 167/1998 Sb. *o návykových látkách*, a dále v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *o seznamech návykových látek*.⁵

2.1 Primární drogová kriminalita

Nedovolené nakládání s omamnými a psychotropními látkami upravuje zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* a tzv. drogové trestné činy jsou uvedeny v hlavě VII mezi trestnými činy obecně nebezpečnými v dílu 1, kde jsou zařazeny obecně ohrožující trestné činy.

Konkrétně se jedná o tyto trestné činy:

- *Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy* (§ 283),
- *Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu* (§ 284),
- *Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku* (§ 285),
- *Výroba a držení předmětu nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu* (§ 286),
- *Šíření toxikománie* (§ 287).⁶

V případě primární drogové kriminality je tedy ve skutkových podstatách přímo vyjádřena protiprávní činnost související s neoprávněným nakládáním s omamnými či psychotropními látkami a jedy.

2.2 Sekundární drogová kriminalita

Oproti primární drogové kriminalitě není sekundární drogová kriminalita nijak systematicky sledována v žádném evidenčním systému. Nelze tedy přesně stanovit

⁴ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7.* Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 765-767.

⁵ Šámal P., a kol. *Trestní právo hmotné. 8.* Vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 816.

⁶ MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. [cit. 20.03.2021]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecech-drog-v-ceske-republice-v-roce-2019/>, s. 133.

o jaké konkrétní trestné činy, jinak související se zneužíváním omamných a psychotropních látek, se jedná, ani jaký je nápad takové trestné činnosti. Dle odhadu tvoří značný podíl na celkovém objemu kriminality, řádově vyšší než počet trestných činů spadajících do primární drogové trestné činnosti.⁷

Sekundární drogovou kriminalitu lze rozdělit do šesti kategorií. Pro uvedené dělení bude pro omamné a psychotropní látky užitá zkratka OPL.

- Vliv OPL je znakem skutkové podstaty trestného činu
Trestné činy, u kterých je vliv návykové látky znakem skutkové podstaty daného trestného činu (např. § 274, § 360, § 384, § 385, § 388 TZ).
- Ekonomicky motivovaná trestná činnost
Trestné činy, jejichž hlavním cílem je získání prostředků na opatření OPL pro vlastní potřebu (např. § 205 TZ).
- Trestná činnost spáchaná pod vlivem OPL
Trestné činy spáchané v souvislosti s aktuálním užíváním OPL pachatelem, v důsledku jeho intoxikace nebo abstinence či změnami v jeho organismu.
- Trestná činnost spáchaná v souvislosti s užíváním OPL jinou osobou
Trestné činy, jejichž hlavní příčinou bylo užívání OPL jinou osobou než pachatelem nebo obětí (např. § 205 TZ – opatření prostředků k nákupu OPL pro drogově závislou osobu).
- Trestná činnost k zajištění fungování drogového trhu
Systémová trestná činnost, páchaná v rámci zajišťování fungování drogového trhu (např. § 140, § 175, § 279 TZ).
- Trestná činnost páchaná na uživatelích OPL
Trestné činy spáchané na uživatelích OPL pro jejich větší zranitelnost (např. § 173, § 185, § 209 TZ).⁸

Užívání omamných nebo psychotropních látek a páchaní trestné činnosti jsou jevy, které s sebou často souvisí. Výzkumy potvrzují, že pachatelé trestné činnosti jsou

⁷ Michaela Roubalová a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 89-91.

⁸ Michaela Roubalová a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 89-91.

častěji užívateli návykových látek ve srovnání s běžnou populací, což platí i obráceně, tedy, že u uživatelů návykových látek častěji dochází k páchaní trestné činnosti.⁹

Dle výroční zprávy Národní protidrogové centrály bylo v České republice v roce 2019 zjištěno 4612 drogových trestných činů (§ 283 - § 287 TZ). Z toho bylo nejvíce pácháno trestných činů naplňujících znaky skutkové podstaty trestného činu *Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy* podle § 283 TZ, kterých bylo zjištěno 3574. Druhým nejčastěji páchaným byl trestný čin *Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy* podle § 284 TZ, těch bylo zjištěno 789.¹⁰

2.3 Základní pojmy

Předchozí podkapitoly uvádí pojmy návyková látka, omamná a psychotropní látka nebo droga, které je zapotřebí pro objasnění drogové problematiky vysvětlit.

2.3.1 Návyková látka

Trestní zákoník tento pojem definuje v § 130, návykovými látkami se podle tohoto ustanovení rozumí „*alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky, které jsou způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“

Toto vymezení je značně neurčité, jelikož zahrnuje široký okruh návykových látek. Některé z nich mohou být i volně dostupné jako např. ředidla nebo čisticí prostředky. Samotné vyvolání návyku u takovýchto látek není v dané definici uvedeno jako pojmový znak.¹¹

Pojem návyková látka je také obsažen v zákoně č. 65/2017 Sb., *o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů, kde se pro účely tohoto zákona návykovou látkou rozumí *alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na rozvoji duševních poruch a poruch chování*. Alkoholické nápoje jsou podle tohoto zákona takové nápoje, které obsahují víc než 0,5 objemového procenta ethanolu.

⁹ Michaela Roubalová a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 11.

¹⁰ NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA SKPV PČR. Výroční zprávy. *Policie České republiky*. [Online] 2020. [11. Únor 2021] Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zprava-npc-za-rok-2019.aspx>.

¹¹ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7.* Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 218.

Společné ustanovení k tzv. drogovým trestným činům podle § 289 odkazuje na to, že zákonem bude stanoveno, co se považuje za omamné a psychotropní látky, přípravky obsahující takové látky, a také prekursory, které jsou používány pro jejich nezákonnou výrobu. Dále ustanovuje vládu k vydání nařízení, ve kterých bude uvedeno, co je považováno za jedy ve smyslu § 283, 284 a 286, a také jaké rostliny nebo houby se považují za takové, jež obsahují omamnou či psychotropní látku ve smyslu § 285.

2.3.2 Omamné a psychotropní látky

Ve smyslu zákona č. 167/1998 Sb., *o návykových látkách*, jsou pod pojmem návykové látky myšleny omamné a psychotropní látky uvedené v přílohách č. 1 až 7 nařízení vlády *o seznamu návykových látek*, kterým je nařízení č. 463/2013 Sb. Omamné látky jsou uvedeny v přílohách č. 1-3 tohoto nařízení, patří mezi ně např. kokain, konopí, heroin. Psychotropní látky jsou uvedeny v přílohách č. 4-7 tohoto nařízení a může se jednat např. o amfetamin, metamfetamin, dronabinol.

Omamné a psychotropní látky jsou takové látky, jejichž užíváním hrozí nebezpečí chorobného návyku, psychických změn, které jsou nebezpečné jak pro osoby užívající takové látky bez odborného dohledu, tak pro celou společnost.¹²

2.3.3 Droga

Jedná se o obecný pojem, který však v našem právním řádu není nikterak definován. Tento pojem vychází z arabského slova „durana“ a jeho původním významem je léčivo, sušený živočišný nebo rostlinný materiál určený k léčebným účelům. V současnosti je tímto pojmem myšlena syntetická nebo přírodní látka, která může vyvolat závislost a ovlivňuje prožívání reality.¹³ Stanovisko Světové zdravotnické organizace z r. 1969 pod pojmem droga uvádí jakoukoliv látku, která je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí.¹⁴

¹² Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář*, 2. vydání. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2863.

¹³ Chmelík J., a kol. *Drogová kriminalita*. Praha : Ministerstvo vnitra ČR 1999. s. 4.

¹⁴ Marešová A., *Drogy a česká vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestně právní legislativy*, Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. s. 12.

3 Analýza skutkové podstaty trestného činu „Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy“ podle § 283 TZ a výklad základních pojmů

Jedná se o hlavní drogový trestný čin, který obsahuje čtyři skutkové podstaty, přičemž v prvním odstavci je uvedena základní skutková podstata a ve druhém až čtvrtém odstavci jsou uvedeny kvalifikované skutkové podstaty, jež oproti základní skutkové podstatě obsahují okolnosti, které podmiňují použití vyšší trestní sazby. Dle závažnosti půjde v případě spáchání trestného činu podle základní skutkové podstaty o přečin (§ 14 odst. 2 TZ). Trestný čin spáchaný dle kvalifikovaných skutkových podstat, díky horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody, pak bude zvlášť závažný zločin (§ 14 odst. 3 TZ).

3.1 Základní skutková podstata dle § 283 odst. 1 TZ

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechová omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.¹⁵

Objektem tohoto trestného činu je zájem ochránit společnost před negativními vlivy vyplývajícími z nezákonné a nekontrolovatelné manipulace s jedy, omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahující omamné nebo psychotropní látky a s prekursory.¹⁶

Objektivní stránku tohoto trestného činu tvoří jednání spočívající v neoprávněné **výrobě, dovozu, vývozu a průvozu** omamné či psychotropní látky, přípravku takovou látku obsahující, prekursoru nebo jedu pro jiného, ale i pro sebe, dále nabídka, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření či přechovávání takové látky pro jiného.¹⁷

Subjekt tohoto trestného činu je obecný. Pachatelem může být jakákoliv trestně odpovědná fyzická, ale také právnická osoba.¹⁸

¹⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 419.

¹⁶ Šámal P., a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. Vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 816.

¹⁷ Šámal P., a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 818.

¹⁸ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2869.

Z pohledu subjektivní stránky se vyžaduje úmyslné zavinění podle § 13 odst. 2 TZ. Vzhledem k tomu, že se jedná o ohrožovací trestný čin, tak k jeho dokonání dojde samotným **vyrobením, dovezením, provezením, zprostředkováním, prodáním** nebo **jiným opatřením jinému** nebo **přechováváním** takových látek pro jiného, jestliže je tato činnost prováděna **neoprávněně**.¹⁹

Samotné užívání omamných a psychotropních látek je beztrestné. Základní skutková podstata neuvádí množství omamných či psychotropních látek, které je rozhodující pro určení trestní odpovědnosti, proto pro naplnění znaků této skutkové podstaty je dostačující i minimální množství.²⁰

Tato skutková podstata obsahuje znaky, které je zapotřebí vysvětlit. Co se rozumí pod pojmem omamné a psychotropní látky již bylo vysvětleno v předcházející kapitole.

Přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku jsou roztoky nebo směsi, které v jakémkoliv fyzikálním stavu obsahují omamnou či psychotropní látku, která je skrytě obsažena v jiné látce nebo předmětu, např. v lécích.²¹

Výčet takovýchto přípravků je uveden v příloze č. 8 k nařízení vlády č. 463/2013 sb., *o seznamech návykových látek*, jsou to např. **kodein, difenoxylát, propiram**.

Prekursor, tento pojem je definován článkem 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady ES č. 273/2004 *o prekursorech drog*. Za prekursory jsou považovány látky, které jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto nařízení, a také směsi a přírodní produkty, které takové látky obsahují. Prekursory mohou být i látky, které jsou z této definice vyloučeny, ale jsou obsaženy v léčivých přípravcích a prekursor z nich lze snadno získat bez použití složitých chemických postupů (např. rozpuštěním ve vodě nebo zahřátím nad otevřeným ohněm, k čemuž lze použít zcela běžných nástrojů). Nařízení Rady (ES) č. 111/2005, *kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi* stanovuje pravidla pro zacházení s prekursory.²²

¹⁹ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2623.

²⁰ Jelínek J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha : LEGES, 2016. s. 410.

²¹ Jelínek J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha : LEGES, 2016. s. 410.

²² ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. Listopadu 2011, sp. zn. 8 Tdo 1363/2011*. [ASPI ID: JUD213568CZ].

Vnitrostátní legislativa upravuje zacházení s prekursory zákonem č. 272/2013 Sb., *o prekursorech drog*. Prekursory jsou tedy látky, které slouží k výrobě omamné nebo psychotropní látky, může se jednat např. o **efedrin**, **toulen** nebo **aceton**.

Jedy jsou uvedeny v příloze č. 1 nařízení vlády č. 467/2009 Sb., *kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek a psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů*. Za jedy se také považují chemické směsi, které obsahují nejméně 7% chemické látky, uvedené v této příloze. Jedná se o vysoce toxické chemické látky, které způsobují otravy již v malých dávkách, např. **rtuť**, **uran**, **kyanovodík**.²³

Pod pojmem **výroba** je myšlena nejen průmyslová nebo řemeslná výroba, ale také jakékoliv zhotovení omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahující takovou látku, prekursoru nebo jedu subjektem, který k tomu není oprávněn. Od výroby je zapotřebí odlišit proces produkce. Produkce je proces spočívající v získávání opia, listů koka, konopí a konopné pryskyřice z rostlin, které tyto plody obsahují.²⁴

Také pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku nelze pod pojem výroba zahrnout, neboť např. rostlina konopí již sama o sobě je omamnou látkou a jejím neoprávněným vypěstováním pro vlastní potřebu v množství větším než malém by byla naplněna skutková podstata trestného činu Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 TZ. O výrobu ve smyslu ustanovení § 283 TZ by se jednalo v případech sklizení rostliny konopí a jejího následného neoprávněného zpracování v procesu, v němž by byla dále upravována do stavu způsobitelného k získání psychotropní látky tetrahydrokanabinolu (THC).²⁵

Jestliže pachatel omamnou nebo psychotropní látku sám vyrobí, vytvoří podmínky pro její výrobu s účelem dosáhnout co největšího výnosu omamné látky a následně jí zpracuje do využitelné podoby, tak je společenská škodlivost takového jednání vyšší.²⁶

²³ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář*, 2 vydání. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2865.

²⁴ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář*, 2 vydání. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2866.

²⁵ Jelínek J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha : LEGES, 2016. s. 411.

²⁶ ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 11 Tdo 600/2018*. [ASPI ID: JUD379185CZ].

Dovoz je doprava omamné či psychotropní látky na území České republiky z území jiného státu, opakem je pak **vývoz**. **Převozem** je myšlena doprava z jednoho státu do jiného přes území České republiky.²⁷

Nabídka je jakýkoliv konkludentní projev vůle pachatele psychotropní nebo omamnou látku, přípravek obsahující takovou látku, prekursor nebo jed v jakémkoli množství jinému poskytnout. Nejčastěji půjde o nabídku prodeje, ale může se také jednat o dar nebo zápůjčku. Není rozhodující, zda k plnění nabídky má dojít okamžitě nebo v budoucnu. K dokonání trestného činu může dojít i v případě, že nabídka nebyla akceptována.²⁸

Za **zprostředkování** omamné či psychotropní látky, přípravku takovou látku obsahující, prekursoru nebo jedu se považuje zajištění jakéhokoli styku mezi prodejcem, výrobcem, překupníkem (tzv. dealerem) a kupujícím, nebo též dárce a příjemcem daru, jestliže tato látka bude předmětem dodání. Zprostředkovatel s takovou látkou sám nijak nenakládá.

Prodej je vztah mezi prodejcem a kupujícím, při kterém kupující za poskytnutou omamnou a psychotropní látku, přípravek takovou látku obsahující, prekursor nebo jed uhradí předem domluvenou peněžní částku. Nemusí se jednat o konečný prodej, ale může jít o prodej za účelem další distribuce např. mezi výrobcem a dealerem.²⁹

Pod pojmem **jinak jinému opatří** je myšleno jakékoliv jiné neoprávněné obstarání omamné nebo psychotropní látky, přípravku takovou látku obsahující, prekursoru nebo jedu jinému, než uvádí základní skutková podstata v § 283 TZ. Může tím být i jednání naplňující znaky skutkové podstaty jiného trestného činu např. majetkové trestné činy - krádež, podvod. V případě opatření takové látky pro vlastní potřebu není toto jednání trestné, ovšem jen za podmínky nabytí takového množství omamné nebo psychotropní látky, přípravku takovou látku obsahující, prekursoru nebo jedu, které by nedosahovalo množství většího než malého, jinak by se jednalo o naplnění skutkové podstaty podle § 284 TZ.³⁰

Přechovávání je jakýkoli způsob držby omamné nebo psychotropní látky, přípravku takovou látku obsahující, prekursoru nebo jedu pro jiného.

²⁷ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část.* 7. Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 770.

²⁸ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání.* Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2868.

²⁹ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání.* Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2868.

³⁰ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání.* Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2868.

Délka přechovávání takové látky nemá vliv na trestní odpovědnost, ale může být hodnocena k určení závažnosti trestného činu. Množství takových látek není v tomto ustanovení uvedeno, a proto postačí množství jakékoli.³¹

3.2 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 2 TZ

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,

c) ve značném rozsahu, nebo

d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.³²

Přísněji bude potrestán, kdo spáchá trestný čin dle odstavce 1 jako **člen organizované skupiny**, kdo byl za takový trestný čin **v předchozích třech letech odsouzen nebo potrestán**, kdo takový čin spáchal **ve značném rozsahu, ve větším rozsahu vůči dítěti** nebo **v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let**.

Ad a) K definování pojmu **organizovaná skupina** je zapotřebí vycházet z judikatury, jelikož v trestním zákoníku tento pojem uveden není. Judikatura organizovanou skupinu vymezuje jako sdružení nejméně tří osob, které svou vzájemnou součinností při realizaci trestné činnosti vykazují takovou míru plánovitosti jejího průběhu a tomu odpovídající rozdělení a koordinaci úloh jednotlivých členů, že takové okolnosti zvyšují pravděpodobnost dokonání trestného činu. Pachatel nemusí být přímo členem takové skupiny, ale postačí jakákoliv návaznost na ni.³³

K naplnění tohoto znaku se nevyžaduje, aby pachatel znal jednotlivé členy takovéto skupiny a byl seznámen s jejich konkrétními úkoly. Dostačující bude představa

³¹ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7.* Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 771.

³² ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky.* Částka 11, 2009, Sv. s. 419.

³³ ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. července 2016, sp. zn. 11 Tdo 930/2016.* [ASPI ID: JUD334144CZ].

člena organizované skupiny o existenci dalších osob, které jsou různým způsobem zapojeny do trestné činnosti.³⁴

Tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby představuje zvláštní způsob spáchání trestného činu, což charakterizuje větší typovou závažnost takového jednání. Z pohledu zavinění je požadován úmysl dle § 17 písm. b) TZ.³⁵

Ad b) Okolnost, že byl pachatel v **předchozích třech letech za takový čin odsouzen nebo potrestán** lze označit za speciální recidivu. Naplnění tohoto znaku je vázáno na pachatelovo předchozí odsouzení nebo potrestání, a to nejenom trestem odnětí svobody, ale také peněžitým trestem nebo propadnutím věci.³⁶ Odsouzení není podmíněno vykonáním trestu, a to ani, byť jen jeho částí. U potrestání musí vedle odsouzení dojít i k částečnému vykonání uloženého trestu, pokud vykonání tohoto trestu nemá za následek, že se na pachatele hledí jako by odsouzen nebyl. Odsouzení i potrestání musí proběhnout v předchozích třech letech. U odsouzení je rozhodné nabytí právní moci rozsudku a u potrestání okamžik výkonu trestu, upuštění od výkonu trestu, okamžik podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody apod.³⁷

Tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby reaguje na kriminologické poznatky k osobě pachatele drogové trestné činnosti, jelikož ten se takové trestné činnosti většinou dopouští opakovaně. Z pohledu zavinění k této zvlášť přitěžující okolnosti bude postačovat nedbalost dle § 17 písm. b) TZ.³⁸

Ad c) **Značný rozsah** trestní zákoník nedefinuje. Ustanovení § 138 TZ k určení značného rozsahu nelze striktně užít, neboť nejde o finanční vyjádření hodnoty omamné či psychotropní látky neoprávněně vyrobené nebo distribuované. Z § 138 TZ lze vycházet vzájemným určením proporcionality kvantifikačních stupňů větší, značný, velký.³⁹ Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu, ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012 uvádí, že ve vztahu k pojmům "**ve větším rozsahu**", "**ve značném rozsahu**" a "**ve velkém rozsahu**" ve smyslu trestního zákoníku je východiskem určitý násobek takového množství omamné látky, psychotropní látky nebo přípravku obsahujícího takovou látku, které je označeno jako

³⁴ ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2017, sp. zn. 11 Tdo 1053/2017.* [ASPI ID: JUD365772CZ].

³⁵ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 1435 a 2623.

³⁶ Jelínek J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha : LEGES, 2016. s. 410.

³⁷ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2870.

³⁸ NOVOTNÝ, F. *Trestní zákoník 2010*. Praha : Eurounion, 2010. s. 582.

³⁹ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2870.

množství větší než malé, „*Větším rozsahem*“ je pak desetinásobek množství většího než malého, "*značným rozsahem*" je desetinásobek takto určeného většího rozsahu a "*velkým rozsahem*" je desetinásobek takto určeného značného rozsahu.⁴⁰

Při určování rozsahu u této skutkové podstaty není podmínkou vznik újmy na zdraví.⁴¹

Orientační hodnoty určující množství **větší než malé** u omamných a psychotropních látek a jedů jsou uvedeny ve sjednocujícím stanovisku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. Tpjn 301/2013 ze dne 13. 3. 2014, přičemž je zapotřebí subsidiárně hodnotit osobu konzumenta, zda jde o prvokonzumenta takových látek nebo osobu v pokročilém stupni závislosti. Za **množství větší než malé** lze považovat takové množství, které překračuje jednu dávku konkrétní osoby. Z tohoto pohledu je zapotřebí individuální posuzování jednotlivých okolností případů.⁴²

Vymezení tohoto pojmu je odbornou veřejností často diskutováno a pojem prošel již řadou úprav. Jako negativní zákonodárce se v tomto směru přičinil i Ústavní soud ČR, který zrušil vládu zmocňující ustanovení o stanovení většího množství než malého, které ji opravňovalo toto množství stanovit ve svém nařízení.⁴³

Tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby vyjadřuje potřebu zdůraznit spáchání trestného činu, oproti základní skutkové podstatě, z pohledu kvantity neoprávněného nakládání s omamnými a psychotropními látkami, přípravky takové látky obsahující, prekursory a s jedy. Ve vztahu k této zvlášť přitěžující okolnosti postačí zavinění z nedbalosti dle § 17 písm. b) TZ.⁴⁴

Jestliže však pachatel zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle tohoto ustanovení pěstoval konopí pouze pro svou vlastní potřebu, měla by být tato skutečnost posouzena jako mimořádná

⁴⁰ ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. [ASPI ID: JUD230988CZ].

⁴¹ ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2018, sp. zn. 11 Tdo 123/2018*. [ASPI ID: JUD374484CZ].

⁴² Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7. Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 772.

⁴³ ČESKO. Ústavní soud ČR. *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 07. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12*. [ASPI ID: JUD238548CZ].

⁴⁴ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 1434 a 2622-2623.

okolnost odůvodňující použití institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody podle § 58 odst. 1 TZ.⁴⁵

Ad d) Další okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je spáchání trestného činu dle odstavce 1 **vůči dítěti**. Dítětem je dle § 126 TZ myšlena osoba mladší osmnácti let. Tato okolnost vyjadřuje zvýšenou ochranu dětí před škodlivými účinky omamných a psychotropních látek. Jelikož děti jsou negativním působením takovýchto látek ohroženi na zdraví daleko více než dospělí. Vzhledem k sociální nevyzrálosti dětí se také zvyšuje možnost ovlivnit jejich vůli a manipulovat s nimi. Naplnění této zvlášť přitěžující okolnosti je navíc podmíněno množstvím omamné a psychotropní látky, s níž je neoprávněně nakládáno a vůči dítěti musí být trestný čin spáchán jen ve větším rozsahu. Z pohledu zavinění k této zvlášť přitěžující okolnosti bude postačovat nedbalost dle § 17 písm. b) TZ.⁴⁶

Dále je zákonodárcem kladen důraz na spáchání tohoto trestného činu vůči **dítěti mladšímu patnácti let**. Rozhodný okamžik stanovení věku dítěte mladšího patnácti let představuje ve smyslu výkladového ustanovení § 139 TZ den předcházející jeho patnáctým narozeninám. V den svých patnáctých narozenin již dítě není mladší patnácti let.⁴⁷ Tato věková skupina je nejvíce vystavena škodlivým účinkům drog. Děti pro svou nízkou rozumovou vyspělost nedokážou těmto účinkům vzdorovat a bránit se jim. Tyto skutečnosti vyvolávají potřebu vyššího postihu v případě, že nedovolené nakládání s omamnými a psychotropními látkami, přípravky takové látky obsahující, prekursorů a jedy je směřováno vůči dětem mladším patnácti let v množství větším než malém. Rovněž k této zvlášť přitěžující okolnosti bude postačovat zavinění z nedbalosti dle § 17 písm. b) TZ.⁴⁸

3.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 3 TZ

(3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán.

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,

⁴⁵ ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2017, sp. zn. 11 Tdo 459/2017.* [ASPI ID: JUD355826CZ].

⁴⁶ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 1434 a 2623.

⁴⁷ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2624 a 1308.

⁴⁸ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2872-2873.

b) *spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,*

c) *spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo*

d) *spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.⁴⁹ a⁵⁰*

Ad a) **Těžkou újmu** definuje trestní zákoník ve výkladových ustanoveních v § 122 odst. 2 jako vážnou poruchu zdraví nebo jiné vážné onemocnění, kterou může být zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslových orgánů, mučivé útrapy, apod.⁵¹

V případě kvalifikované skutkové podstaty dle § 283 odst. 3 písm. a) TZ se jedná o složenou skutkovou podstatu, která v sobě obsahuje jednak trestný čin *Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy*, a také trestný čin *Těžké ublížení na zdraví*. Způsobení těžké újmy spácháním trestného činu dle odst. 1 je zvlášť přitěžující okolnost, která může být zaviněna jak z nedbalosti, tak úmyslně.⁵²

Ad b) K určení **značného prospěchu** se vztahuje výkladové ustanovení dle § 138 odst. 1 a 2 TZ pro určení hranice výše škod. Dle tohoto ustanovení značný prospěch představuje částku nejméně 1 000 000 Kč.

Při zjišťování prospěchu je třeba vycházet z čistého zisku činem získaného, tedy od prodejní hodnoty se odečte částka, za kterou pachatel omamnou či psychotropní látku, přípravek takovou látku obsahující, prekursor nebo jed nakoupil.⁵³ Dle důvodové zprávy k trestnímu zákoníku byly zvlášť přitěžující okolnosti vztahující se k prospěchu zvoleny na základě požadavků z praxe, aby se vztahovaly nikoli jen k zisku takového prospěchu, ale již jen k úmyslu takovýto prospěch získat. Výše prospěchu se bude dovozovat z množství omamné či psychotropní látky, přípravku takovou látku

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 419.

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 91, 2009, Sv. s. 4375.

⁵¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 381.

⁵² Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2873.

⁵³ Jelínek J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha : LEGES, 2016. s. 411.

obsahující, prekursoru nebo jedu.⁵⁴ Pachatel může mít v úmyslu získání značného prospěchu pro sebe, ale i pro jiného. K této zvlášť přitěžující okolnosti je vyžadováno úmyslné zavinění, neboť představuje pohnutku trestného činu.⁵⁵

Stanovení většího, značného a velkého rozsahu bylo již popsáno ke skutkové podstatě dle odstavce č. 2. Podle tam zmíněné judikatury **velký rozsah** představuje tisícinásobek množství většího než malého.

Ad c) Spáchání trestného činu dle základní skutkové podstaty ve velkém rozsahu je zvlášť přitěžující okolnost, která představuje z kvantitativního i kvalitativního hlediska největší ohrožení při nedovoleném nakládání s omamnou a psychotropní látkou, přípravkem takovou látku obsahujícím, prekursorem a s jedem. K naplnění znaku spáchání ve velkém rozsahu je také potřeba zohlednit další okolnosti, jako např. kvalitu takových látek, množství lidí vůči, kterým bude trestný čin směřován nebo jak velké škodlivé následky nastanou. K této zvlášť přitěžující okolnosti z pohledu zavinění bude postačovat nedbalost ve smyslu § 17 písm. a) TZ.⁵⁶

Ad d) Spáchání trestného činu ve **větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let**. Větším rozsahem je dle judikatury desetinásobek množství většího než malého.

Z hlediska zavinění k této zvlášť přitěžující okolnosti postačí nedbalost ve smyslu § 17 písm. b) TZ⁵⁷.

3.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 283 odst. 4 TZ

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

⁵⁴ ČESKO. Vládní návrh č. 410 na vydání zákona, trestní zákoník. Praha : Parlament České republiky, 2007, s. 279. [Online] [20. březen 2021] Dostupné z WWW: https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?fq_CisZakT=40&fq_RokT=2009

⁵⁵ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2873.

⁵⁶ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2625 a 2626.

⁵⁷ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2625 a 2627.

c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.⁵⁸ a⁵⁹

Ad a) Oproti kvalifikované skutkové podstatě dle § 283 odst. 3 TZ musí způsobení těžké újmy na zdraví nastat minimálně u dvou osob. Pojem těžká újma byl již vysvětlen k předchozí skutkové podstatě. Tato zvlášť přitěžující okolnost může být zaviněna z nedbalosti ve smyslu § 17 písm. a) TZ, ale také úmyslně. Způsobení smrti bude podle tohoto ustanovení posuzováno pouze v případě zavinění z nedbalosti. V případě úmyslného zavinění jde o trestný čin vraždy podle § 140 TZ v souběhu s trestným činem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 TZ.⁶⁰

Ad b) Prospěch velkého rozsahu představuje nejvyšší hranici prospěchu dle § 138 odst. 1, 2 TZ a podle tohoto ustanovení činí zisk ve výši nejméně 10 000 000 Kč. K této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby je z hlediska zavinění vyžadován úmysl, neboť se jedná o pohnutku.

Ad c) Pro naplnění znaku ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech postačí, pokud se tak děje nejméně ve dvou státech, přičemž Česká republika může být jedním z těchto států.⁶¹ Překážkou v tomto případě není ani to, pokud by se jednalo o členské státy Evropské unie, které na svých vzájemných hranicích neprovádějí kontroly a je mezi nimi umožněn volný pohyb osob a zboží.⁶² Z pohledu zavinění k této okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby je nezbytné, aby pachatel věděl, že se jedná o organizovanou skupinu působící ve více státech. Z tohoto důvodu je k dané zvlášť přitěžující okolnosti vyžadováno úmyslného zavinění.⁶³

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 419.

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 91, 2009, Sv. s. 4376.

⁶⁰ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2874.

⁶¹ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 1491.

⁶² Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2875.

⁶³ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 1491.

3.5 Vyjádření trestnosti přípravy dle § 283 odst. 5 TZ

*Příprava je trestná.*⁶⁴

V tomto případě se nejedná o skutkovou podstatu, pouze o konstatování zákonodárce týkající se trestnosti přípravy k tomuto trestnému činu.

Příprava k trestnému činu je podle trestního zákoníku trestná u zvláště závažných zločinů, a rovněž to musí být u konkrétního trestného činu výslovně stanoveno.⁶⁵

Příprava, proto bude trestná pouze k odst. 2-4

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 419.

⁶⁵ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7. Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 292.

4 Analýza skutkové podstaty trestného činu „Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu“ podle § 284 TZ a výklad základních pojmů

Skutková podstata trestného činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 TZ je privilegovaná ve vztahu k § 283 TZ, jelikož je zde podmínka přechovávání pro vlastní potřebu. Jedná se o podmínku snižující typovou závažnost daného činu, neboť konkrétní látky nejsou poskytovány jinému, ale slouží k vlastní konzumaci. Prostřednictvím tohoto dochází k rozdělení drog na tzv. „měkké a tvrdé“, (viz odstavec 1 a 2).⁶⁶

Jedná se o druhý nejčastěji páchaný drogový trestný čin⁶⁷ a obsahuje čtyři skutkové podstaty. V prvním a druhém odstavci jsou uvedeny základní skutkové podstaty. Ve třetím a čtvrtém odstavci jsou uvedeny kvalifikované skutkové podstaty, které k základním skutkovým podstatám doplňují okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.

4.1 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 1 TZ

*(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*⁶⁸

Objektem tohoto trestného činu je zájem ochránit společnost proti ohrožení vyplývajícího z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami konopí a její pryskyřice nebo látkami, které obsahují jakoukoli složku THC v případech, kdy tyto látky slouží pro vlastní potřebu v množství větším než malém.⁶⁹

⁶⁶ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7.* Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 773.

⁶⁷ NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA SKPV PČR. Výroční zprávy. *Policie České republiky.* [Online] 2020. [11. Únor 2021] Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zprava-npc-za-rok-2019.aspx>.

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky.* Částka 11, 2009, Sv. s. 419-420.

⁶⁹ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání.* Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2883.

Objektivní stránku tohoto trestného činu tvoří jednání spočívající v přechovávání omamných a psychotropních látek konopí a její pryskyřice nebo látek obsahujících jakoukoli složku THC v množství větším než malém pro svou potřebu.⁷⁰

Přechováváním je myšlen jakýkoli způsob držby látek uvedených v § 284 odst. 1 TZ, které nemusí mít pachatel přímo u sebe, ale např. je může mít někde uschované. Délka takovéto držby není rozhodujícího pro naplnění formálních znaků tohoto trestného činu, může být však hodnocena z hlediska závažnosti trestného činu. Důležitá podmínka je přechovávání takových látek pro vlastní potřebu, musí tedy jít o samotného konzumenta takové látky. Za množství větší než malé lze považovat takové množství, které překračuje jednu dávku konkrétní osoby. Držení jen jedné dávky, která by však překračovala množství větší než malé, není přechováváním, ale jen tzv. spotřební držba.⁷¹

Omamná látka konopí patří mezi nejvíce rozšířené nelegální psychoaktivní drogy. Převážně se užívají perorálně nebo inhalací ve formě marihuany, hašiše nebo hašišového oleje. Mezi hlavní psychoaktivní složky konopných látek patří tetrahydrokanabinol (Δ^9 -THC), konopí však obsahuje desítky kanabinoidů s podobnými účinky jako Δ^9 -THC. Pryskyřice z konopných rostlin je označována jako hašiš a hašišový olej je extrakt z této pryskyřice.⁷²

Jednotná úmluva o omamných látkách (vyhl. Č. 47/1965 Sb, ve znění sdělení 485/1991 Sb.) „konopí“ definuje jako „*kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny konopí (s výjimkou zrn a listů, které nemají vrcholiky), z něhož pryskyřice nebyla vyloučena, bez ohledu na jeho použití*“, „rostlinou konopí“ je pak myšlena jakákoliv rostlina z rodu *Cannabis* a „konopná pryskyřice“ je oddělená, surová nebo čištěná pryskyřice získaná z rostliny konopí.⁷³

Izomer tetrahydrokanabinolu je označení pro sloučeninu, jež má molekulu se stejným sumárním vzorcem jako tetrahydrokanabinol, ale s jiným uspořádáním atomů, čímž jsou změněny fyzikální i chemické vlastnosti izomeru. **Stereochemické**

⁷⁰ Šámal P., a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. Vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 818.

⁷¹ Jelínek J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7. Vyd. Praha : LEGES, 2019. s. 772-773.

⁷² Fišar Z.: Fytokanabinoidy, *Chemické listy* 100 [Online] 2006 [24. únor 2021] Dostupné z: <http://www.chemicke-listy.cz/ojs3/index.php/chemicke-listy/article/view/1934/1934>

⁷³ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2883.

varianty těchto izomerů jsou sloučeniny, které mají oproti izomerům odlišné uspořádání atomů v molekulách.⁷⁴

Konopí a pryskyřice z konopí jsou uvedeny v nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *o seznamech návykových látek*, příloha č. 3 tohoto nařízení, konopí extrakt a tinktura v příloze č. 1, tetrahydrokanabinol s izomery v příloze č. 4, dronabinol (Δ^9 tetrahydrokanabinol) je uveden v příloze č. 5.

Dle zákona č. 167/1998 Sb., *o návykových látkách* se neoprávněnost přechovávání rostliny konopí vztahuje jen na rostliny obsahující více jak 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů.⁷⁵

Jelikož se jedná o ohrožovací trestný čin, jsou znaky skutkové podstaty dle § 284 dokonány již samotným přechováváním, pokud se tak děje neoprávněně.

Z pohledu subjektivní stránky je vyžadován úmysl dle § 13 odst. 2 TZ.

Subjekt tohoto trestného činu je obecný. Pachatelem může být kdokoli, kdo je trestně odpovědný, nemusí se jednat jen o osobu závislou.⁷⁶

4.2 Základní skutková podstata dle § 284 odst. 2 TZ

*(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*⁷⁷

Jedná se o základní skutkovou podstatu. Jelikož se ve vztahu k druhu omamné látky odkazuje na § 284 odst. 1, jedná se o skutkovou podstatu odkazující.

Objektem je v tomto případě zájem ochrany společnosti před nekontrolovaným nakládáním s jedy omamnými a psychotropními látkami (s výjimkou konopných drog, na které se vztahuje § 284 odst. 1 TZ), pokud jsou přechovávány pro vlastní potřebu v množství větším než malém.⁷⁸

⁷⁴ Hruška J. Drogové trestné činy de lege lata a de lege ferenda. *Trestní právo 3/2011*. Praha : Novartix, 2011. s. 10.

⁷⁵ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2884.

⁷⁶ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2634.

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 420.

⁷⁸ Šámal P., a kol. *Trestní zákoník, 1. vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. s. 2634.

Objektivní stránka je vyjádřena jednáním spočívajícím v přechování omamných a psychotropních látek pro vlastní potřebu v množství větším než malém.⁷⁹

Trestný čin dle § 284 je dokonán samotným přechováním omamné či psychotropní látky nebo jedu, vyjma konopných omamných a psychotropních látek, pokud se tak děje neoprávněně.

Subjekt je dle § 284 odst. 2 TZ obecný. Pachatelem může být opět kdokoliv. U fyzické osoby není podmíněno, aby se jednalo o osobu závislou.⁸⁰

Z pohledu subjektivní stránky je vyžadováno úmyslné zavinění dle § 13 odst. 2 TZ.

4.3 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 284 odst. 3 TZ

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.⁸¹

Kvalifikovaná skutková podstata dle odstavce 3 obsahuje okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby kvantitativního charakteru.

Větším rozsahem je myšlen desetinásobek množství většího než malého. Při posuzování většího rozsahu je třeba brát v úvahu nejen kvantitu, ale také kvalitu dané látky.⁸² Aby byla tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby naplněna, bude postačovat zavinění z nedbalosti dle § 17 písm. b) TZ.⁸³

4.4 Kvalifikovaná skutková podstata dle § 284 odst. 4 TZ

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.⁸⁴

⁷⁹ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2885.

⁸⁰ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2887.

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 420.

⁸² ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. [ASPI ID: JUD230988CZ].

⁸³ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2887-2888.

⁸⁴ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 11, 2009, Sv. s. 420.

Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je zde **značný rozsah**, za který se dle judikatury považuje stonásobek množství většího než malého.⁸⁵

Pro naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, bude postačovat zavinění z nedbalosti dle § 17 písm. b) TZ.⁸⁶

⁸⁵ ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.* [ASPI ID: JUD230988CZ].

⁸⁶ Šámal P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání.* Praha : C.H.Beck, 2012. s. 2888.

5 Zneužívání omamných a psychotropních látek ve výkonu trestu odnětí svobody – obecná charakteristika

Vězeňství je jednou ze základních součástí trestní politiky státu. Účelem nepodmíněného trestu odnětí svobody je především separace pachatelů trestné činnosti od společnosti, ale zároveň také intenzivní úsilí o jejich nápravu a znovu začlenění do ní.⁸⁷

Problémy se zneužíváním omamných a psychotropních látek se však dostávají i do prostředí, kde dochází k výkonu trestu odnětí svobody, výkonu vazby nebo zabezpečovací detence. Tyto problémy jsou nedílnou součástí celospolečenských problémů souvisejících s užíváním omamných a psychotropních látek. Vzhledem k tomu, že obecně dochází k nárůstu užívání omamných a psychotropních látek, odráží se to také do prostředí věznic.⁸⁸

Vězeňské prostředí na jednom místě seskupuje různorodou skupinu kriminálně závadových osob (příčemž také značně rozdílnou), která se od běžné populace výrazně liší. Vězeňskou populaci spojuje většinou jen fakt, že se její členové dopustili protispolečenského jednání, za které jim byl uložen trest odnětí svobody. Specifickou subpopulaci mezi odsouzenými pak tvoří uživatelé drog. Nárůst vězněných osob zasažených návykovými látkami je od devadesátých let minulého století pozorován nejen v Evropě, ale také v celosvětovém měřítku. Některé studie odhadují, že podíl problémových uživatelů návykových látek a závislých osob v některých zemích dosahují až 80 % vězeňské populace.⁸⁹

5.1 Vězněné osoby a jejich vztah k drogám

Z pohledu vztahu vězněných osob k drogám lze tyto rozdělit do 5 skupin:

- v první skupině jsou odsouzení, kteří drogu nikdy nezneužívali a nechtějí s tím začít ani ve výkonu trestu odnětí svobody,
- druhou skupinu tvoří odsouzení, kteří dříve drogu užívali a ve výkonu trestu odnětí svobody se chtějí návyku zbavit,

⁸⁷ Koncepce českého vězeňství, Praha: Generální ředitelství VS ČR, 2013, s. 3.

⁸⁸ Štablová R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence* (druhé rozšířené vydání). Praha : Policejní akademie České republiky, 1999, s. 119.

⁸⁹ Zeman P., a kol. *Uživatelé drog ve vězení*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. s. 17.

- ve třetí skupině jsou odsouzení, kteří před uvězněním drogu nezneužívali, ale je u nich reálné riziko, že ve výkonu trestu odnětí svobody s tím začnou,
- čtvrtou skupinou jsou odsouzení, kteří před uvězněním drogu užívali a nechtějí s tím přestat ani ve výkonu trestu odnětí svobody, její užívání pak šíří mezi ostatní odsouzené,
- v poslední skupině jsou odsouzení s nařízenou ochrannou léčbou – protitoxikomanickou nebo protialkoholní.⁹⁰

5.2 Příčiny zneužívání drog ve vězení

Hlavními příčinami zneužívání drog jsou dle provedených výzkumů:

- a) tlak okolí - snaha vyrovnat se s ostatními, začlenit se do kolektivu, favorizování skupiny vězňů užívající návykové látky,
- b) návyk z doby před uvězněním,
- c) deprimace z vězeňského prostředí, šok z odloučení od společnosti, problém s adaptací,
- d) stereotyp při pobytu ve vězení,
- e) zbavení se chorobných příznaků - pocitu úzkosti, nejistoty, strachu z okolí,
- f) pocit nudy,
- g) snaha zbavit se problémů, nemyslet na to co bude dál,
- h) přivodit si neobvyklé zážitky,
- i) únik ze všedního života.⁹¹

5.3 Rizika užívání návykových látek ve výkonu trestu

Užívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody s sebou přináší rizika, která lze rozdělit na rizika bezpečnostní a penitenciární.

Bezpečnostní rizika představují pokusy o zprostředkování návykových látek do věznice, nepředvídatelné nebo agresivní chování odsouzených osob, a také možnost korupce u osob, které s odsouzenými přicházejí do styku jako např. vězeňský personál, advokáti, civilní zaměstnanci na pracovištích odsouzených.

⁹⁰ MAREŠOVÁ, Alena, a kol., *Drogy a česká vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestně právní legislativy*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. Studie. s. 77.

⁹¹ MAREŠOVÁ, Alena, a kol., *Drogy a česká vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestně právní legislativy*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. Studie. s. 76.

Mezi **penitenciární rizika** patří zdravotní rizika, psychologická rizika a maření výchovného působení na odsouzeného, čímž se také zvyšuje riziko recidivy trestné činnosti.

Na venek se pak tato rizika projevují agresivním chováním odsouzených vůči personálu nebo spoluvězňům, existencí černého trhu s drogami, zneužíváním vězeňské lékařské služby, a také je těmito riziky snižována snaha řádného znovu začlenění odsouzeného zpět do společnosti po ukončení výkonu trestu.⁹²

5.4 Průniky omamných a psychotropních látek do vězeňského prostředí

Vězeňská zařízení nejsou hermeticky uzavřená prostředí, ve kterých se neprojevují vlivy vnějšího prostředí. Vězněné osoby mají přístup k informacím např. ze sdělovacích prostředků či komunikací s rodinnými příslušníky, čímž neztrácejí kontakt s vnějším světem. Společně s informacemi však do vězeňského prostředí pronikají i sociálně patologické jevy, které narušují snahy Vězeňské služby ČR i samotných vězněných osob vedoucí k naplnění účelu výkonu trestu odnětí svobody. Mezi tyto jevy patří právě i průnik omamných a psychotropních látek.⁹³

Z laického pohledu by se dalo říci, že přístup k omamným či psychotropním látkám ve věznici je obtížný či dokonce nemožný, bohužel opak je pravdou, způsobů jakým lze tyto látky do vězeňského prostředí dostat je několik. Mezi ty nejčastější patří:

- **Návštěvy vězněných osob**

Jedním ze způsobů průniku omamných a psychotropních látek do věznice jsou návštěvy vězněných osob. Odsouzení mají právo během jednoho kalendářního měsíce přijímat návštěvy blízkých osob na dobu 3 hodiny. Což je legislativně upraveno v ust. § 19 zák. č. 169/1999 Sb., *o výkonu trestu odnětí svobody*.

I když realizace těchto návštěv podléhá určité proceduře, která je spojená jak s kontrolou vězněných osob, tak osob přicházejících na návštěvu, je vězeňská služba limitována prostředky jakými by omamné či psychotropní látky odhalila. Osoby vstupující do věznice prochází detekčním rámem, popřípadě jsou kontrolováni ručním detektorem kovů. Jejich osobní věci a zavazadla jsou kontrolovány rentgenovým

⁹² MAREŠOVÁ, Alena, a kol., *Drogy a česká vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestně právní legislativy*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003. Studie. s. 77-78.

⁹³ KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). *DRUGS & FORENSICS BULLETIN*. [online] 2018, r. 24, č. 3. [cit. 17.05.2021]. s. 13-18.

zařízením, avšak tyto technické prostředky detekují pouze kovové předměty, což není případ substancí omamných či psychotropních látek. I když po ukončení návštěvy probíhá u odsouzených další prohlídka, tak vzhledem k jejich znalosti vězeňského prostředí, jakož i znalosti postupů, které při jednotlivých úkonech probíhají, není pro ně problém uschování nedovolené látky v tělních dutinách či jiných úkrytech např. v podšívce vězeňského oděvu apod.⁹⁴

K tomuto a následujícímu způsobu pronášení návykových látek lze zmínit situaci, kdy Okresní soud v Lounech projednával případ pašování drog do věznice Nové Sedlo. Devítičlenná skupina včetně čtyř odsouzených osob se prostřednictvím telefonních hovorů či písemné komunikace domlouvala na nelegálním obstarávání návykových látek a jejich následném přenesení do věznice. Odsouzení, kteří pracovali na vnějším pracovišti mimo věznici, přesvědčili ke spolupráci civilní zaměstnankyni této firmy a následně přenášeli návykové látky do věznice. V průběhu této kauzy byla také příslušníky Vězeňské služby zadržena zásilka obsahující 1,2 gramu pervitinu, kterou jednomu odsouzenému předala jeho družka v **průběhu návštěvy**. Odsouzený si pak dal tuto zásilku do konečníku. Dotyčný u soudu uvedl, že měl v úmyslu návykovou látku později užít.⁹⁵

- **Pracoviště odsouzených**

Dalším častým způsobem, kterým se omamné či psychotropní látky dostávají do věznice je jejich pronášení odsouzenými vracejícími se z pracoviště mimo věznici. Koncepce vězeňství do roku 2025 má jeden ze strategických cílů zvýšení skutečné zaměstnanosti vězňených osob, což má na druhou stranu negativní vliv právě na míru průniku omamných a psychotropních látek do věznic.

Mezi úkoly Vězeňské služby ČR patří mimo jiné vytvářet podmínky pro pracovní činnost a jinou účelnou činnost odsouzených, obviněných a chovanců, provozovat hospodářskou činnost za účelem jejich zaměstnávání a prostřednictvím

⁹⁴ KOLÁŘ, Ondřej. *Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017)*. DRUGS & FORENSICS BULLETIN. [online] 2018, r. 24, č. 3 [cit. 17.05.2021]. s. 13-18.

⁹⁵ RÁDIO IMPULS, *V balíčku čokolády i v konečníku, soud otevřel pašování drog do věznice*, [online] 2019 [cit. 19.05.2021], dostupné z WWW: https://www.impuls.cz/regiony/ustecky-kraj/drogy-pasovani-veznice-nove-sedlo-soud-marihuana-pervitin.A191125_162404_imp-ustecky_kov

programů zacházení soustavně na vězněné osoby působit s cílem vytvoření předpokladů pro jejich řádný způsob života po propuštění.⁹⁶

Zařazením odsouzeného do pracovního procesu se předpokládá nastartování jeho reintegrace k následnému znovu začlenění do společnosti po uplynutí stanoveného trestu odnětí svobody. Vnitřních pracovišť v areálu věznic není mnoho a k jejich obsazování je zpravidla využíváno zařazování odsouzených, kteří pro svojí závažnou trestnou činnost, délku trestu odnětí svobody a další faktory nesplňují podmínky pro zařazení na pracoviště mimo věznici. Při výkonu práce odsouzeného na vnějším pracovišti je pak zapotřebí účasti další osoby, která omamnou či psychotropní látku vězněné osobě opatří či zprostředkuje. Takovou osobou může být i zaměstnanec konkrétní firmy, ačkoliv jsou zaměstnanci firem, ve kterých pracují odsouzení, proškolení o zákazu navazování nedovolených styků s vězněnými osobami nad rámec plnění pracovních povinností.⁹⁷

Jako příklad lze uvést situaci, jež nastala ve věznici Příbram, kde policisté ve spolupráci s vězeňskou službou odhalili skupinu 22 osob, ze kterých bylo 12 vězňů, skupina pašovala návykové látky do věznice. Z této skupiny pět osob z řad vězňů organizovalo ostatní členy skupiny a osoby na svobodě nelegálně obstarávaly návykové látky, které pak z větší části předávaly odsouzeným na vnějším pracovišti. Ti je potom skrytě, např. v tělních dutinách, přenášeli za zdi věznice, kde je užívali pro vlastní potřebu nebo je distribuovali mezi další vězně.⁹⁸

- **Korespondence a balíčky pro odsouzené**

Odsouzení mají právo přijímat i odesílat korespondenci bez omezení.⁹⁹ Dále mají právo jednou za šest měsíců přijmout balíček do 5 kilogramů s potravinami a věcmi osobní potřeby. Balíčky, které obsahují prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost a balíčky obsahující věci

⁹⁶ ČESKO. Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážci České republiky, §2 odst. 1 písm. d), g), h). *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 112, 1992, Sv. s. 3298 ve znění zákona č. 129/2008 Sb. Částka 41, 2008, Sv. s. 1666.

⁹⁷ KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). *DRUGS & FORENSICS BULLETIN*. [online] 2018, r. 24, č. 3 [cit.17.05.2021]. s. 13-18.

⁹⁸ POLICIE ČR. Pašovali drogy do věznice. [online] 2017 [cit.19.05.2021]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/pasovali-drogy-do-veznice.aspx>.

⁹⁹ ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, §17 odst. 1. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 58, 1999, Sv. s. 3175.

pro potřeby dítěte, které má matka ve výkonu trestu u sebe pak můžou odsouzení přijímat rovněž bez omezení.¹⁰⁰

Zasílání omamných a psychotropních látek ukrytých v dopisech, časopisech nebo balíčkách je poměrně významným prostředkem, který slouží k nelegálnímu průniku návykových látek do věznice. I přes kontrolu balíčků a korespondence ze strany Vězeňské služby ČR se tento způsob zprostředkování návykových látek do vězeňského prostředí daří obtížně eliminovat.¹⁰¹

Osoby podílející se na takovéto nelegální trestné činnosti jsou velice kreativní a návykové látky do věznic posílají ukryté v balíčcích v různých předmětech například v igelitových taškách s úkryty, v obalech od fixů nebo ve speciálně upravených a vyztužených obálkách, viz případ z Věznice Valdice na Jičínsku.¹⁰²

V dalším případě ve věznici Valdice si nechal odsouzený od přítelkyně zaslat do věznice pervitin a heroin, tyto látky byly ukryty v psacích potřebách.¹⁰³

Obrázek č. 1

Zdroj:¹⁰³

¹⁰⁰ ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, §24 odst. 1 a 3. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 58, 1999, Sv. s. 3175.

¹⁰¹ KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). *DRUGS & FORENSICS BULLETIN*. [online] 2018, r. 24, č. 3 [cit. 19.05.2021]. s. 13-18.

¹⁰² LIDOVKY CZ. *Policie navrhla obžalovat za pašování drog do věznice Valdice 15 lidí. Ve hře jsou až desetileté tresty*. [online] 2020 [cit. 19.05.2021]. Dostupné z WWW: https://www.lidovky.cz/domov/policie-navrhla-obzalovat-za-pasovani-drog-do-veznice-valdice-15-lidi-ve-hre-jsou-az-desetilete-tres.A201112_102533_In_domov_sei

¹⁰³ HRADECKÁ DRBNA. *Přítelkyně se pokusila vězni do Valdic poslat drogy. Schovala je v psacích potřebách*. [online] 2021 [cit. 19.05.2021]. Dostupné z WWW: <https://hradecka.drbtna.cz/zpravy/9310-pritelkyně-poslal-vezni-do-valdic-drogy-schovane-v-propisce-zasilka-skoncila-u-vezenske-sluzby.html>

Obrázek č. 2

Zdroj:¹⁰⁴

Obrázek č. 3

Zdroj:¹⁰⁴

Obrázek č. 4

Zdroj:¹⁰⁴

¹⁰⁴ iDNES. *Tisíce vězňů jsou na drogách, pašují se v časopisu, salámu i při polibku* [online] 2021 [cit. 19.05.2021]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/pasovani-drog-veznice-valdice-drogove-zavisli-vezni.A181105_437360_hradec-zpravy_the

- **Přehozy omamných a psychotropních látek do prostoru věznic**

Tento způsob průniku omamných a psychotropních látek do věznice je spíše sporadický, avšak nelze ho opominout. Daleko frekventovanější jsou situace, kdy jsou přehazovány záznamová zařízení nebo telefony, kterými si pak vězněné osoby domlouvají způsoby obstarání a předání omamných a psychotropních látek například na vnější pracoviště, odkud jsou pak následně propašovány do věznice.¹⁰⁵ Vyskytly se i případy přehazování kriketových míčků do vycházkových prostorů odsouzených, ve kterých byla ukryta návyková látka.¹⁰⁶

V minulosti byl také řešen kuriózní případ ve vazební věznici Plzeň, kdy žena střílela kuší do věznice šípy obsahující pervitin. Návyková látka byla určena pro jejího manžela, který v této věznici vykonával trest odnětí svobody za drogovou trestnou činnost. Instrukce si předávali mobilním telefonem, který měl její muž ve věznici v nelegálním držení.¹⁰⁷

- **Instituty související s opuštěním věznice**

Mezi tyto instituty patří například povolení opustit věznici na dobu 24 hodin v souvislosti s programem zacházení nebo s návštěvou, přerušení výkonu trestu, které mohou být odsouzenému uděleny v souvislosti s kázeňskou odměnou.¹⁰⁸

Pro odsouzené jsou tyto instituty celkem důležité motivační faktory, přesto jsou poměrně často rizikové. I když při návratu odsouzeného do věznice probíhá důkladná osobní prohlídka a prohlídka těla, je odhalení návykové látky komplikované, jelikož taková látka může být uschována v tělních dutinách.¹⁰⁹

¹⁰⁵ KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). DRUGS & FORENSICS BULLETIN. [online] 2018, r. 24, č. 3 [cit. 19.05.2021]. s. 13-18.

¹⁰⁶ Štablová R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence* (druhé rozšířené vydání). Praha : Policejní akademie České republiky, 1999, s. 126.

¹⁰⁷ NOVINKY. *Žena střílela do plzeňské věznice drogy kuší*. [online] 2006 [cit. 19.05.2021]. Dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/zena-strilela-do-plzenske-veznice-drogy-kusi-40123622>.

¹⁰⁸ ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, §45. *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 58, 1999, Sv. s. 3179.

¹⁰⁹ KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). DRUGS & FORENSICS BULLETIN. [online] 2018, r. 24, č. 3 [cit. 19.05.2021]. s. 13-18.

- **Další méně časté způsoby průniku omamných a psychotropních látek do věznice**

V ojedinělých případech je dodání omamných a psychotropních látek realizováno prostřednictvím zaměstnanců věznice nebo advokáta.¹¹⁰

- **Zneužívání léků**

V tomto případě nejde o nelegální vnesení návykových látek do věznice. Podstatou je neoprávněná manipulaci odsouzených s medikací předepsanou lékařem, a to i přesto, že výdej léků probíhá pod dohledem pracovníků vězeňského personálu a léky jsou vydávány po jednotlivých dávkách a pouze lékařem zdravotního střediska věznice. Doručení léků odsouzenému v balíčku z domova není povoleno.¹¹¹

5.5 Odpovědnost za užití návykové látky ve výkonu trestu odnětí svobody

Oproti běžné populaci je odsouzeným samotné užívání návykových látek včetně alkoholu zakázáno.¹¹² Porušením tohoto zákazu se odsouzení dopouštějí kázeňského přestupku, který je řešen v kázeňské pravomoci zaměstnanců VS ČR.

Jeli však odsouzeným návyková látka užívána soustavně nebo opakovaně, může se dopustit závažného jednání majícího znaky skutkové podstaty trestného činu *Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání* dle § 337 odst. 1 písm. h) TZ.¹¹³

5.6 Statistika zneužívání návykových látek ve věznicích ČR

Dle Výročních zpráv o stavu ve věcech drog z let 2015-2019 vyplývá, že za toto období průměrně 51,8% osob nastupujících do výkonu trestu odnětí svobody bylo pozitivní na některou z návykových látek. V průměru se v 27,4% případech jednalo o konopné látky, v 27% o pervitin a v 21,6% se jednalo o více látek současně.

¹¹⁰ Štablová R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence* (druhé rozšířené vydání). Praha : Policejní akademie České republiky, 1999, s. 126.

¹¹¹ Štablová R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence* (druhé rozšířené vydání). Praha : Policejní akademie České republiky, 1999, s. 126.

¹¹² ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, §28 odst. 3 písm. b). *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 58, 1999, Sv. s. 3175.

¹¹³ Česko. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017. Spisová značka 8 Tdo 547/2017*. [ASPI ID: JUD355492CZ].

Tabulka č. 1

Nastupující do VTOS	2015	2016	2017	2018	2019
počet nastupujících	10553	11060	9782	9686	10763
z toho pozitivních	53%	50%	49%	54%	53%
konopí	34%	32%	36%	18%	17%
pervitin	33%	36%	34%	17%	15%
více látek současně	24%	25%	21%	14%	14%

Zdroj dat:¹¹⁴

Za uvedené období bylo v průběhu výkonu trestu a výkonu vazby průměrně testováno 17328,2 osob, z nichž bylo 2228,4 osob pozitivních na některou z nealkoholových návykových látek. V průměru bylo 42% osob pozitivních na pervitin, 28% na konopné látky, v 5% na benzodiazepiny, v 7,6 % na tramadol a v 10% se jednalo o více látek současně. Tramadol v posledních dvou letech uvedeného období zaznamenal strmý růst a vystřídal benzodiazepiny a v posledním roce předstihl i konopné látky.

Tabulka č. 2

Ve VTOS A VV	2015	2016	2017	2018	2019
Testováno ve VTOS a VV	12043	14580	19758	21376	21884
pozitivní	537(4,5%)	802(6%)	1005(6%)	1276(6%)	1522(7%)
pervitin	50%	48%	40%	37%	35%
konopí	30%	31%	36%	24%	19%
benzodiazepiny	10%	8%	7%	/	/
tramadol	/	/	/	17%	21%
více látek současně	8%	8%	11%	11%	12%

Zdroj dat:¹¹⁵

Dle Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019 bylo dotazníkovým šetřením mezi běžnou populací zjištěno, že někdy v životě užilo 31,9% respondentů nelegální drogu. Nejčastěji užitou nelegální drogou byly konopné látky (25,9%), dále halucinogenní houby (5,7%), extáze (5,6%), pervitin (1,9%) a kokain (1,7%). Prevalence užití těchto látek v posledních 12 měsících a posledních

¹¹⁴ MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2015-2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. [cit. 21.05.2021]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecích-drog-v-ceske-republice-v-roce-2015-2019/>, s. 219-221(2015), s. 215-220 (2016), s. 225-231(2017), s. 67-69 (2018). s. 89 (2019).

¹¹⁵ MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2015-2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. [cit. 21.05.2021]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecích-drog-v-ceske-republice-v-roce-2015-2019/>, s. 219-221(2015), s. 215-220 (2016), s. 225-231(2017), s. 67-69 (2018). s. 89 (2019).

dnů pak výrazně klesá s výjimkou konopných drog, jejichž užití uvedlo 9,4 % dotázaných.¹¹⁶

Počet problémových uživatelů, mezi které jsou řazeni injekční uživatelé drog, dlouhodobí nebo pravidelní uživatelé pervitinu a opioidů, a také pravidelní uživatelé konopných látek (s frekvencí denního užívání) a u ostatních drog s frekvencí užívání aspoň jednou týdně je odhadován na 45,1 tisíc osob. Z tohoto počtu je odhadováno, že užívá 34,6 tisíc uživatelů pervitin, 5,7 tisíc uživatelů buprenorfin, 3,2 tisíc uživatelů heroin a 1,55 tisíc uživatelů jiné opioidy.¹¹⁷

¹¹⁶ MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. [cit. 25.05.2021]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecích-drog-v-ceske-republice-v-roce-2019/>, s. 70.

¹¹⁷ MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. [cit. 25.05.2021]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecích-drog-v-ceske-republice-v-roce-2019/>, s. 83-84.

6 Zneužívání omamných a psychotropních látek ve věznici Stráž pod Ralskem – aktuální situace

Věznice Stráž pod Ralskem se nachází v Libereckém kraji mezi Libercem a Českou Lípou. Její vznik je datován do roku 1973, kdy byla vybudována z ubytoven pro dělníky uranových dolů. Je koncipovaná jako věznice s ostrahou a jsou v ní zřízena oddělení s vysokým a středním stupněm zabezpečení s kapacitou 633 míst pro odsouzené muže.¹¹⁸

6.1 Metodická část

- **Zaměření výzkumného problému**

Druhým cílem této bakalářské práce je popis situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek u osob vykonávajících trest odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem. Ke splnění tohoto cíle byl vytvořen dotazník, jehož otázky měly pomoci k získání aktuálních informací k této problematice. Výzkum se zaměřuje na užívání drog vězňenými osobami před nástupem do výkonu trestu odnětí svobody. Dále na přítomnost návykových látek ve věznici a jaké drogy jsou ve věznici nej dostupnější.

- **Cílová skupina**

Pro vlastní výzkum byl proveden náhodný výběr odsouzených umístěných na běžných oddílech ve věznici Stráž pod Ralskem (v dotazníku tedy neodpovídaly osoby umístěné ve specializovaných oddílech). Mezi odsouzené osoby bylo rozdáno 100 dotazníků, ze kterých se autorovi práce vrátilo 74. Návratnost je tedy 74 procent, což je lehce za hranou validity dotazníkového šetření, která je 75 procent. Nutno dodat, že dosáhnout stanovené návratnosti bývá problém, proto se někdy připouští i návratnost nižší.¹¹⁹

- **Metoda výzkumu**

Pro účely této práce byla zvolena kvantitativní metoda, za užití dotazníku, jelikož tato metoda je určena pro větší počet respondentů, a tím více získaných informací za krátký časový úsek. V dotazníku byly použity jednoduché otázky, jedna

¹¹⁸ VSČR. Věznice Stráž pod Ralskem. [online] [cit. 20.05.2021]. Dostupné z WWW: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-straz-pod-ralskem/sekce/zakladni-informace>

¹¹⁹ GAVORA Petr, *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido edice pedagogické literatury 2000. s. 107.

uzavřená a čtyři polouzavřená, na které v případě záporné odpovědi respondenti neodpovídali. Délka dotazníku byla zvolena s ohledem na jeho respondenty umístěné ve specifickém prostředí a předmětu výzkumného tématu, tak aby z jejich strany nebyl projevem nezájem o jeho pravdivé vyplnění. Otázky se přímo dotýkají možného dalšího protiprávního jednání respondentů, proto byl zvolen dotazník anonymní.¹²⁰

- **Dotazníkové otázky:**

1) Byl jste před nástupem trestu odnětí svobody uživatelem drog?

V případě kladné odpovědi uveďte, o jaké drogy se jednalo?

2) Přišel jste ve výkonu trestu odnětí svobody do styku s drogou (např. Vám byla nabídnuta)?

V případě kladné odpovědi uveďte, o jaké drogy se jednalo?

3) Je podle Vás obtížné dostat se ve věznici k drogám?

V případě kladné odpovědi uveďte, jaké drogy jsou ve věznici nejdostupnější?

4) Užil jste někdy ve výkonu trestu odnětí svobody drogu?

V případě kladné odpovědi uveďte, o jaké drogy se jednalo?

5) Jakým jste uživatelem drog?

Drogy neužívám

Občasným (1x nebo 2 x do měsíce)

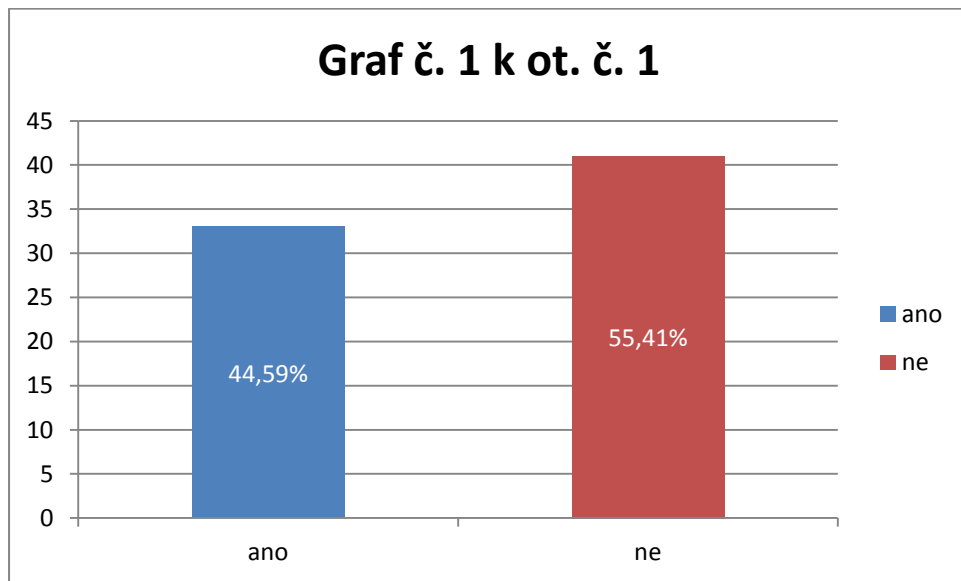
Pravidelným (min. 1 týdně).

¹²⁰ GAVORA Petr, *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido edice pedagogické literatury 2000. s. 99.

Ad 1) *Byl jste před nástupem trestu odnětí svobody uživatelem drog?*

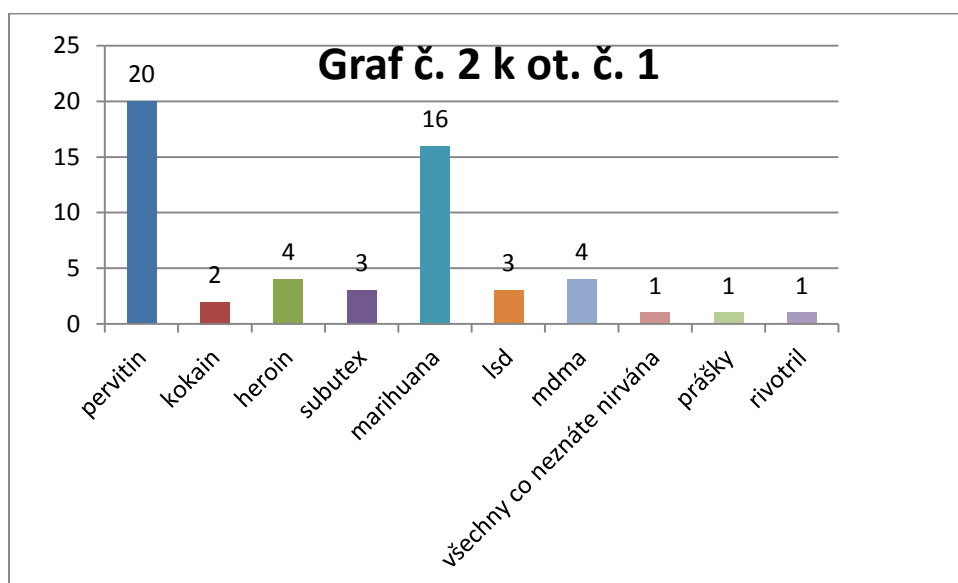
Možnost odpovědí - a) ano, b) ne – v případě kladné odpovědi měli respondenti uvést, o jaké drogy se jednalo, mohlo být uvedeno i více látek.

Ze statistických údajů vyplývá, že většina osob nastupujících do výkonu trestu byla v letech 2015-2019 (v průměru 51,8%) pozitivní na omamné a psychotropní látky, přičemž nejčastěji byly osoby nastupující do výkonu trestu odnětí svobody pozitivní na pervitin a konopné látky. Na základě toho byla stanovena hypotéza, že většina respondentů (tedy více než 50%) měla před nástupem výkonu trestu odnětí svobody zkušenost s drogami a nejčastěji respondenti byli uživateli pervitinu a konopných drog.

Na uzavřenou část otázky odpovědělo všech 74 respondentů. Zkušenost s drogou potvrdilo 33 respondentů, naopak nadpoloviční většina odpověděla, že před nástupem výkonu trestu nebyla uživatelem drog. Výše zmíněná hypotéza se tedy nepotvrdila.

Otevřená část otázky č. 1

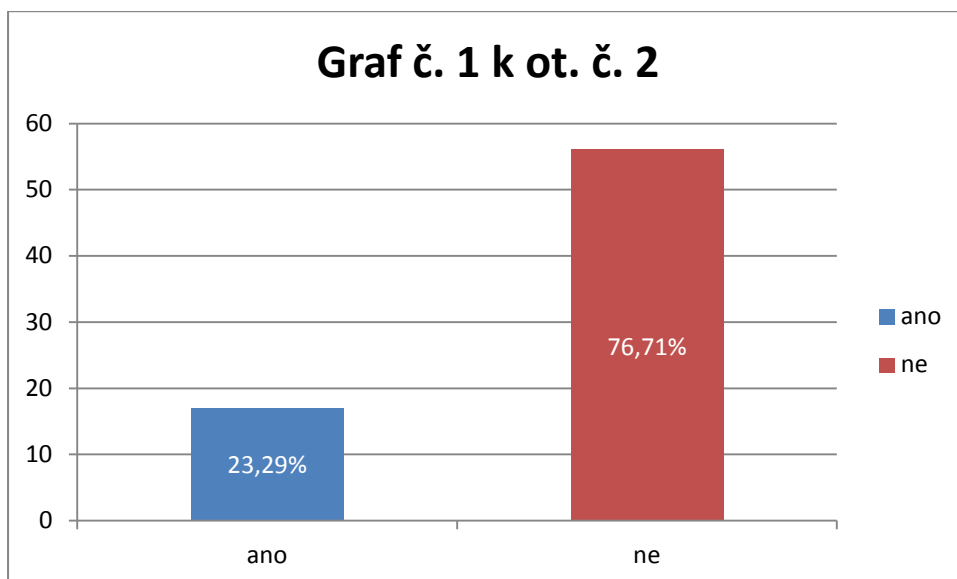

Na otevřenou část otázky dopovědělo 25 z 33 kladně odpovídajících respondentů. V této části otázky bylo možno uvést více látek současně, proto není použito procentuálního vyjádření. Z z grafu, ale vyplývá, že nejčastěji měli respondenti zkušenosti s pervitinem a konopnými látkami, což potvrzuje část výzkumné hypotézy.

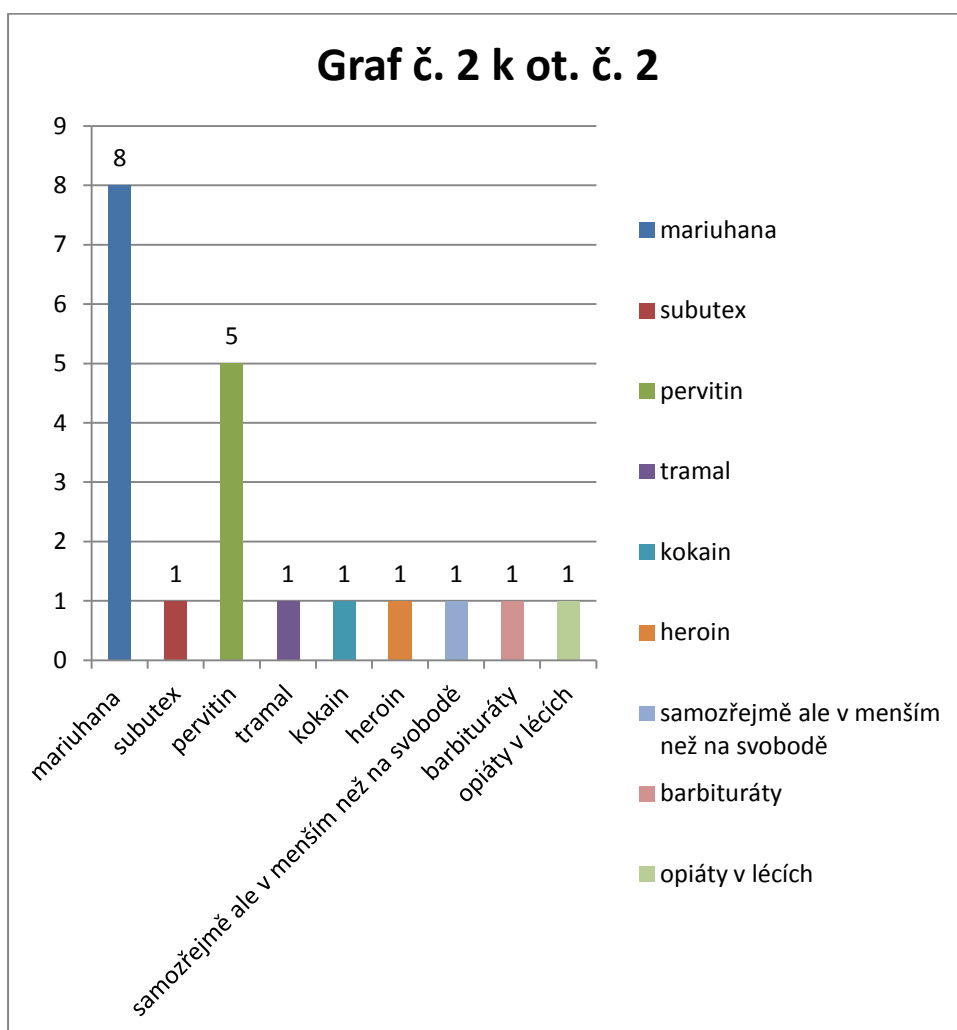
Účelem otázek č. 2-4 bylo zjistit, jaké návykové látky jsou ve výkonu trestu odnětí svobody nejvíce zneužívané a nejdostupnější. Záměrně bylo užito více otázek, ve kterých se respondenti mohli vyjádřit, s jakými návykovými látkami přišli během výkonu trestu do styku, ať již samotným užitím nebo jen kontaktem s takovou látkou, aby bylo dosaženo objektivnějšího výsledku. Dle statistických údajů uvedených v předchozí kapitole byla stanovena hypotéza, že nejvíce bude v otevřených částech otázek uváděn pervitin, konopné látky a v poslední době „oblíbený“ lék tramadol.

Ad 2) *Přišel jste ve výkonu trestu odnětí svobody do styku s drogou (např. Vám byla nabídnuta)?*

Možnost odpovědí - a) ano, b) ne – v případě kladné odpovědi měli respondenti uvést, o jaké drogy se jednalo, mohlo být uvedeno i více látek.

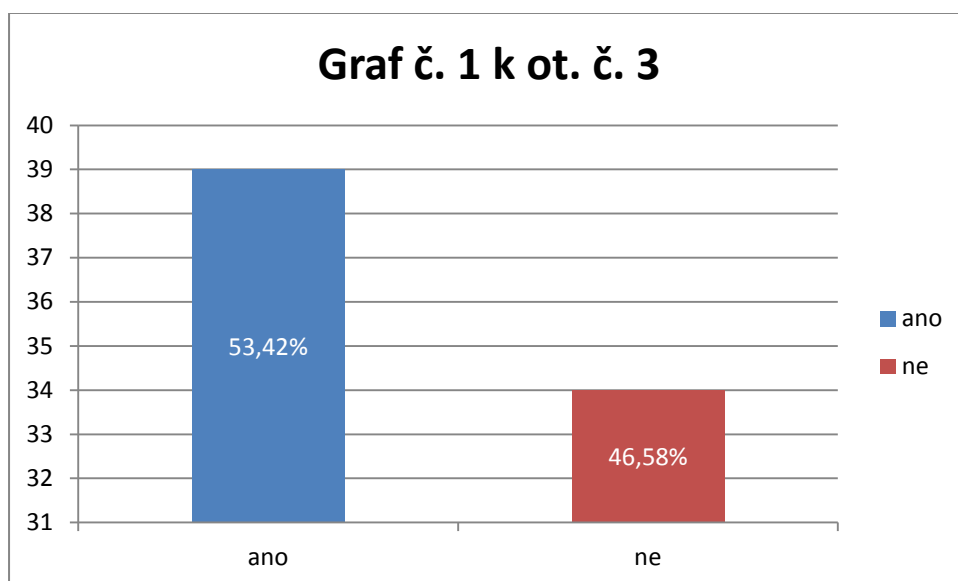
Na uzavřenou část otázky odpovědělo 73 respondentů. Jeden z respondentů, který odpověděl pouze na první otázku dotazníku, uvedl: „kdo by na zbylé otázky odpovídal pravdivě“. Ze 73 respondentů tedy 17 uvedlo, že přišli ve věznici do styku s drogou a 56 respondentů uvedlo, že do styku s drogou ve věznici nepřišli.

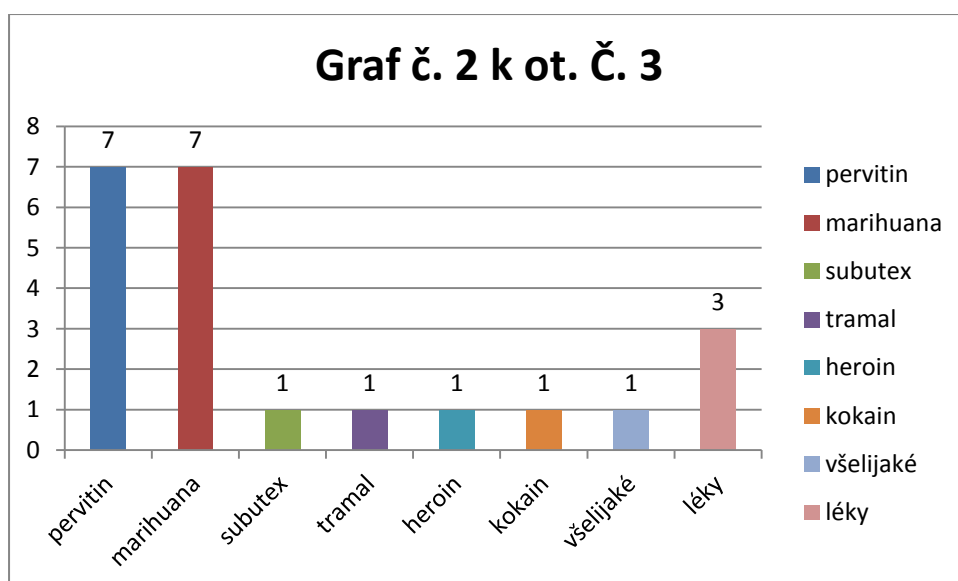
Na otevřenou část otázky odpovědělo pouze 8 respondentů, všech 8 respondentů mezi návykovými látkami uvedlo konopné drogy, v 5 případech byl uveden pervitin. Dále byly uvedeny návykové látky jako subutex, tramal, kokain, heroin, barbituráty a opiáty v lécích, všechny pouze jedenkrát.

Ad 3) Je podle Vás obtížné dostat se ve věznici k drogám?

Možnost odpovědi – a) ano, b) ne – v případě kladné odpovědi měli respondenti uvést, jaké drogy jsou ve věznici nejdostupnější? Mohlo být tedy uvedeno více látek současně.

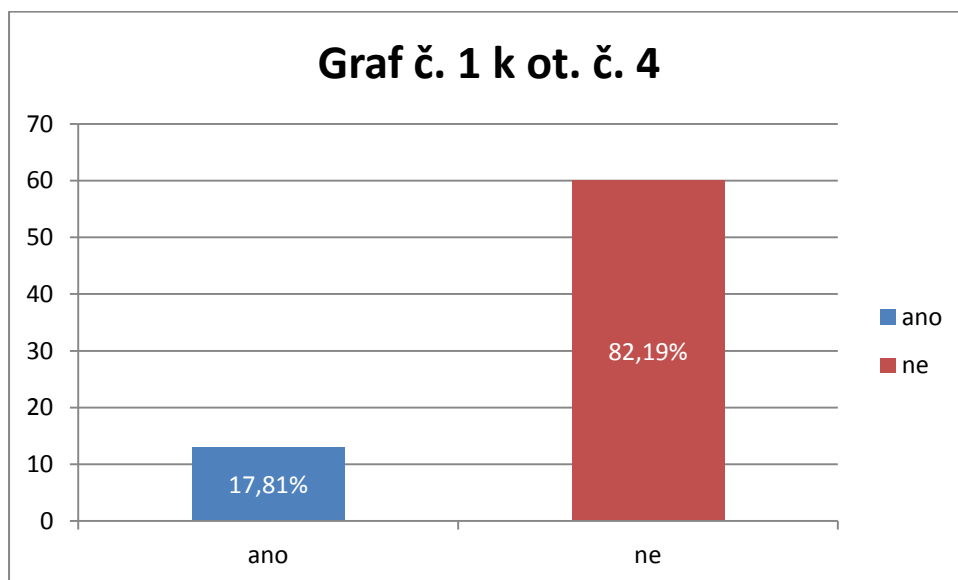
U otázky č. 3 na její uzavřenou část odpovědělo 73 respondentů, 39 jich odpovědělo, že je ve věznici obtížné dostat se k drogám a 34, že nikoliv.

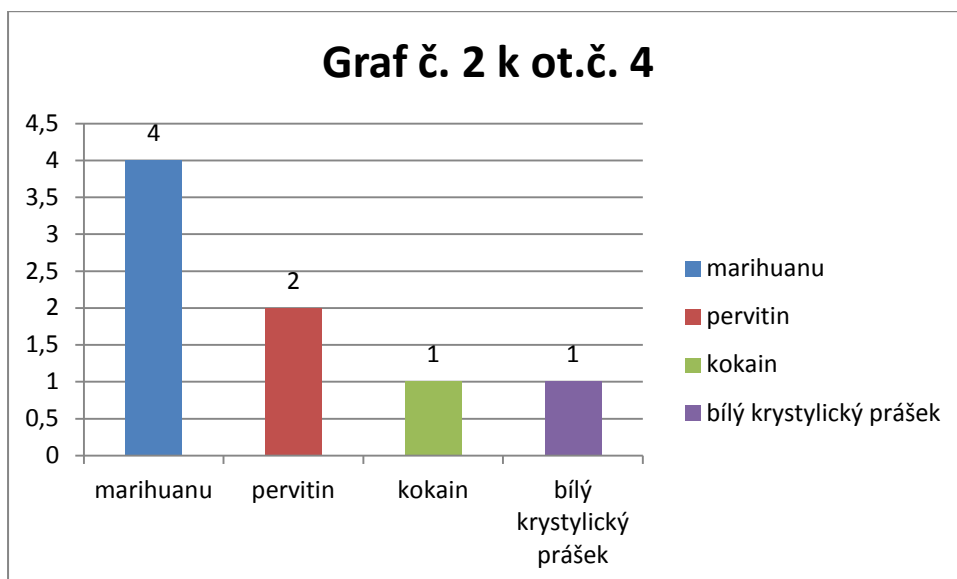
Na otevřenou část otázky č. 3 měli odpovídat respondenti v případě, když si myslí, že je obtížné dostat se ve věznici k drogám. Otázka byla položena v tom smyslu, aby bylo zjištěno, které drogy jsou ve věznici nejdostupnější i přes obtížnost se k nim dostat. Na otázku odpovídali pouze respondenti, kteří odpovídali záporně. Celkem jich odpovědělo 9 a v 7 případech byly shodně uvedeny konopné drogy a pervitin. Dále byly ve 3 případech uvedeny obecně léky. Návykové látky jako subutex, tramal, heroin, kokain měly shodně jedno zastoupení mezi výčtem zakázaných látek.

Ad 4) *Užil jste někdy ve výkonu trestu odnětí svobody drogu?*

Možnost odpovědi – a) ano, b) ne – v případě kladné odpovědi měli respondenti uvést, o jaké drogy se jednalo.

Na tuto otázku odpovědělo 73 respondentů, ze kterých 13 přiznalo užití návykové látky během pobytu ve vězení a zbytek, tedy 60 uvedlo, že ve výkonu trestu návykovou látku neužili.

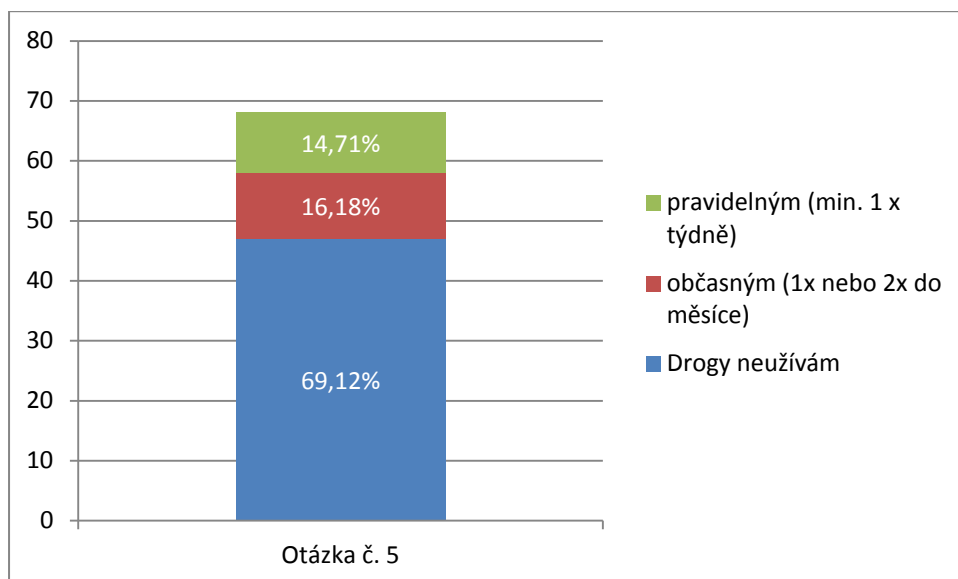

Ze 13 kladně odpovídajících respondentů jich na otázku č. 4 odpovědělo na její otevřenou část 7, ve 4 případech byly uvedeny konopné látky, ve 2 případech pervitin, v jednom případě kokain a bílý krystalický prášek.

Mezi všemi odpověďmi na otevřené části otázek č. 2-4, byly nejvíce zastoupeny konopné drogy a pervitin. Trend týkající se tramadolu, který v roce 2019 zaznamenal ve věznicích značný nárůst, se v odpovědích respondentů nijak výrazně neprojevil. Stanovená hypotéza se tak potvrdila jen z části, tedy že nejběžnější návykovou látkou ve věznicích je pervitin a konopné drogy, což vyplývá i z Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v České republice, podle autora práce konopné drogy patří k nejčastěji zneužívaným návykovým látkám mezi běžnou populací a pervitin je nejčastěji užívanou návykovou látkou mezi problémovými uživateli nelegálních drog.

Ad 5) *Jakým jste uživatelem drog?*

Možnost odpovědí - Drogy neužívám, občasním (1x nebo 2 x do měsíce), pravidelným (min. 1 týdně).

Na poslední otázku opovědělo 73 respondentů, ze kterých 47 uvedlo, že drogy neužívá, 11 jich odpovědělo, že jsou občasnými uživateli drog a 10 respondentů uvedlo, že jsou pravidelní uživatelé drog. Odpověď na poslední otázku by měla dle logické úvahy korespondovat s otázkou první, tedy jestliže respondenti na první otázku odpověděli, že před nástupem do výkonu trestu byli uživateli drog, pak v poslední otázce nemohli uvést, že drogy neužívají. Procentuelní vyjádření osob pravidelně nebo občasně užívajících drogy by se mělo shodovat s procentuelním vyjádřením respondentů, kteří na první otázku dotazníku odpověděli, že byli před nástupem výkonu trestu odnětí svobody uživateli drog. Tyto údaje se však neshodují, jelikož na první otázku 44,59 % respondentů odpovědělo, že před nástupem výkonu trestu odnětí svobody byli uživateli drog a na poslední otázku 30,89 % respondentů odpovědělo, že jsou občasnými nebo pravidelnými uživateli drog. Tyto údaje částečně zpochybňují pravdivost odpovědí respondentů. I přes to však údaje získané z dotazníku alespoň částečně odrážejí současnou situaci zneužívání návykových látek ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem.

Závěr

Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je obsažena ve druhé až páté kapitole a praktická část je zahrnuta v šesté kapitole práce.

Druhá kapitola charakterizuje drogovou trestnou činnost, kterou lze rozdělit na primární a sekundární. Primární drogová kriminalita zahrnuje trestnou činnost, která přímo souvisí s nedovolenou výrobou a další neoprávněnou manipulací s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Drogové trestné činy upravuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, konkrétně v hlavě sedmé, mezi trestnými činy obecně nebezpečnými. Sekundární drogovou kriminalitou se rozumí trestná činnost, která nepřímým způsobem souvisí s užíváním omamných nebo psychotropních látek. Jedná se především o majetkovou trestnou činnost, kterou páchají uživatelé drog za účelem získání prostředků na obstarání drogy a další trestnou činnost spáchanou pod jejich vlivem.

Ve třetí a čtvrté kapitole je provedena analýza skutkových podstat vybraných drogových trestných činů Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 a Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 trestního zákoníku. Tyto trestné činy byly vybrány vzhledem k tomu, že se jedná o nejčastěji páchané trestné činy v souvislosti s nedovoleným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. A také proto, že v případě prvně jmenovaného trestného činu dochází k naplnění zákonných znaků jeho skutkové podstaty při nedovoleném průniku omamných a psychotropních látek do věznic. Na základě provedené analýzy skutkových podstat těchto trestných činů došlo k vymezení podmínek, při jejichž naplnění vzniká trestní odpovědnost za tyto trestné činy. Při vypracování třetí a čtvrté kapitoly posloužil za hlavní zdroj informací zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a související odborná literatura. Také bylo nutné v případě vymezení některých zákonných znaků vycházet z judikatury, jako např. u výrazu „*větší než malé množství*“ omamné a psychotropní látky a stanovení jednotlivých rozsahů. Tento pojem je odbornou veřejností poměrně často diskutován a prošel již řadou úprav, jako negativní zákonodárce se v tomto směru přičinil i Ústavní soud ČR. Podle autora práce by měla být hranice určující větší než malé množství pro jednotlivé omamné a psychotropní látky paušálně stanovena zákonem, což by přispělo k ekonomičtějšímu, rychlejšímu a jednoduššímu průběhu trestního řízení. Na druhou stranu lze však takový způsob označit za značně rigidní, neboť nebude možné postupně reagovat na nově se objevující omamné a psychotropní látky na drogové

scéně. Začlenění nových omamných a psychotropních látek do seznamu bude totiž možné pouze na základě novelizace trestního zákona. Současná právní praxe je v tomto směru však zřejmě spravedlivější, jelikož je zohledněn individuální přístup, při kterém je třeba posoudit stupeň závislosti konzumenta a dle toho určit jaké je množství více než jedné běžné dávky omamné nebo psychotropní látky. Drogovou problematiku autor práce vnímá jako závažný negativní jev dnešní společnosti a jednoznačné stanovení množství většího než malého by mohlo mít i určitý preventivní dopad na osoby neoprávněně manipulující s omamnými a psychotropními látkami. Vypracováním těchto dvou kapitol byl splněn první cíl bakalářské práce, jehož podstatou bylo stanovit podmínky trestní odpovědnosti v případě drogových trestných činů.

V páté kapitole je charakterizována situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek ve výkonu trestu odnětí svobody. Kapitola se věnuje vězněným osobám a jejich vztahu k drogám, dále jsou zde uvedeny nejčastější příčiny zneužívání drog ve vězení a rizika spojená s jejich zneužíváním. Převážná část této kapitoly se věnuje průniku omamných a psychotropních látek do věznic, pro názornost zahrnuje také některé mediální kauzy, které s touto problematikou souvisí. V závěru této kapitoly jsou uvedeny statistiky zneužívání návykových látek v českých věznicích z let 2015-2019. Ze statistických údajů vyplývá, že v tomto období bylo průměrně 51,8% osob nastupujících do výkonu trestu odnětí svobody pozitivních na některou z omamných a psychotropních látek. Nejčastěji byly tyto osoby pozitivní na konopné látky a pervitin. Ve výkonu trestu a výkonu vazby bylo průměrně testováno 17328,2 osob, z nichž bylo 2228,4 osob pozitivních na některou z nealkoholových návykových látek. Ve výkonu trestu odnětí svobody byl nejčastěji zneužívanou omamnou a psychotropní látkou pervitin a konopné látky. V letech 2018 a 2019 byl zaznamenán nárůst zneužívání léku tramadol, který v roce 2019 předstihl konopné látky.

V praktické části byla za pomoci dotazníkového šetření zjišťována aktuální situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek ve věznici Stráž pod Ralskem. V dotazníku 44,59% respondentů uvedlo, že před nástupem do výkonu trestu odnětí svobody byli uživatelé drog a nejčastěji užívali pervitin a konopné drogy. Vzhledem k počtu pozitivně testovaných osob nastupujících do výkonu trestu odnětí svobody a faktu, že při nástupu trestu odnětí svobody byly tyto osoby nejčastěji pozitivní na pervitin a konopné drogy, byla stanovena hypotéza, že většina vězněných osob ve věznici Stráž pod Ralskem před nástupem trestu odnětí svobody patřila mezi uživatele drog a nejčastěji před nástupem trestu užívaly pervitin a konopné drogy.

Hypotéza tak byla potvrzena jen z části. V další části dotazníku 23,29% respondentů uvedlo, že ve výkonu trestu odnětí svobody přišlo do styku s drogou, 53,42% respondentů uvedlo, že je ve věznici obtížné se dostat k drogám a 17,81% jich přiznalo užití drogy v průběhu výkonu trestu odnětí svobody. Nejčastěji respondenti uváděli, že v těchto situacích přišli ve výkonu trestu odnětí svobody do styku s pervitinem a konopnými látkami. Autor práce si stanovil hypotézu, že nejvíce budou ve věznici Stráž pod Ralskem zastoupeny konopné látky, pervitin, a také lék tramadol. Je zajímavé, že ve výsledcích dotazníku se neprojevila vzestupná tendence zneužívání léku tramadol. Hypotéza je tak potvrzena jen částečně, přičemž nejběžnější návykovou látkou ve věznici Stráž pod Ralskem je pervitin a konopné drogy.

Uskutečněním a vyhodnocením dotazníkového šetření byl splněn i druhý cíl bakalářské práce, jenž spočíval v zjištění aktuální situace v oblasti zneužívání omamných a psychotropních látek ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici Stráž pod Ralskem.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. JELÍNEK J., a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vyd. Praha: LEGES, 2016, 1280s. ISBN 978-80-7502-106-9.
2. ŠÁMAL P., *Trestní zákoník I+II – velký komentář, 2 vydání*. Praha : C.H.Beck, 2012, 3614 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
3. ŠÁMAL, P., NOVOTNÝ, O., GŘIVNA, T., HERCZEG, J., VANDUCHOVÁ, M., VOKOUN R., a kol. *Trestní právo hmotné*. 8. vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016, 1052 s. ISBN 978-80-7552-358-7.
4. NOVOTNÝ, F., a kol. *Trestní zákoník 2010*. Praha : Eurounion Praha, s.r.o., 2010. 840 s. ISBN 978-80-7317-084-4.
5. HRUŠKA, J. *Drogové trestné činy de lege lata a de lege ferenda. Trestní právo*. 2011, roč. č. 3, s. 4-18. Praha : Novartix, 2011 ISSN 1211-8834.
6. JELÍNEK, J., a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 7. Vyd. Praha : LEGES, 2019, 1000 s. ISBN 978-80-7502-380-3.
7. ŠÁMAL, P., a kol. *Trestní zákoník, 1.vydání*, Praha : C.H.Beck, 2009. 3285 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
8. MICHAELA ROUBALOVÁ a kol., *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019, 110 s. ISBN 978-80-7338-180-6.
9. MAREŠOVÁ, A., *Drogy a česká vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestně právní legislativy*, Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2003, 126 s. ISBN 80-7338-018-8.
10. GAVORA Petr, *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno : Paido edice pedagogické literatury 2000, 208 s. ISBN 80-85931-79-6.
11. CHMELÍK, J., a kol. *Drogová kriminalita*. Praha : Úřad vyšetřování pro ČR, MV ČR, 1999, 96 s.
12. ZEMAN, P., a kol. *Uživatelé drog ve vězení*. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019, 182 s. ISBN 978-80-7338-178-3.
13. Štablová R., a kol. *Drogy, kriminalita a prevence (druhé rozšířené vydání)*. Praha : Policejní akademie České republiky, 1999. 208 s. ISBN 80-7251-018-5.

Elektronické zdroje

1. MRAVČÍK Viktor. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2015-2019* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2015-2019. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/vyrocní-zprava-o-stavu-ve-vecech-drog-v-ceske-republice-v-roce-2015-2019/>.
2. NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA SKPV PČR. *Výroční zpráva. Policie České republiky*. [Online] 2020. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zprava-npc-za-rok-2019.aspx>.
3. Fišar Z. : Fytokanabinoidy, *Chemické listy* 100 [Online] 2006. Dostupné z: <http://www.chemicke-listy.cz/ojs3/index.php/chemicke-listy/article/view/1934/1934>.
4. KOLÁŘ, Ondřej. Průniky omamných a psychotropních látek do věznic (2016-2017). *DRUGS & FORENSICS BULLETIN*. [online] 2018, r. 24, č. 3. Dostupné z : <https://www.policie.cz/clanek/drugs-forensics-bulletin-narodni-protidrogove-centraly.aspx>.
5. RÁDIO IMPULS, *V balíčku čokolády i v konečniku, soud otevřel pašování drog do věznice*, [online] 2019. Dostupné z WWW: https://www.impuls.cz/regiony/ustecky-kraj/drogy-pasovani-veznice-nove-sedlo-soud-marihuana-pervitin.A191125_162404_imp-ustecky_kov.
6. POLICIE ČR. *Pašovali drogy do věznice*. [online] 2017. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/pasovali-drogy-do-veznice.aspx>.
7. LIDOVKY CZ. *Policie navrhla obžalovat za pašování drog do věznice Valdice 15 lidí. Ve hře jsou až desetileté tresty*. [online] 2020. Dostupné z WWW: https://www.lidovky.cz/domov/policie-navrhla-obzalovat-za-pasovani-drog-do-veznice-valdice-15-lidi-ve-hre-jsou-az-desetilete-trests.A201112_102533_in_domov_sei.
8. HRADECKÁ DRBNA. *Přítelkyně se pokusila vězni do Valdic poslat drogy. Schovala je v psacích potřebách*. [online] 2021. Dostupné z WWW: <https://hradecka.drbtna.cz/zpravy/9310-pritelkyne-poslal-vezni-do-valdic-drogy-schovane-v-propisce-zasilka-skoncila-u-vezenske-sluzby.html>.
9. iDNES. *Tisíce vězňů jsou na drogách, pašují se v časopisu, salámu i při polibku* [online] 2021. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/hradec-kralove/zpravy/pasovani-drog-veznice-valdice-drogove-zavisli-vezni.A181105_437360_hradec-zpravy_the.

10. NOVINKY. *Žena střílela do plzeňské věznice drogy kuší*. [online] 2006. Dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/zena-strilela-do-plzenske-veznice-drogy-kusi-40123622>.
11. VSCŘ. *Věznice Stráž pod Ralskem*. [online]. Dostupné z WWW: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-straz-pod-ralskem/sekce/zakladni-informace>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů České republiky 2009*, částka 11.
2. ČESKO. Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské a justiční strážci České republiky. In *Sbírka zákonů České republiky 1992*, částka 112, 41.
3. ČESKO. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. In *Sbírka zákonů České republiky 1999*, částka 58.
4. ČESKO. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách. In *Sbírka zákonů České republiky 1998*, částka 57.
5. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. In *Sbírka zákonů České republiky 199*, částka 21.
6. ČESKO. Ústavní soud ČR. *Nález Ústavního soudu ČR ze dne 23. 07. 2013, sp. zn. Pl.ÚS 13/12*. [ASPI ID: JUD238548CZ].
7. ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. Listopadu 2011. Spisová značka 8 Tdo 1363/2011*. [ASPI ID: JUD213568CZ].
8. ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. července 2016. Spisová značka 11 Tdo 930/2016*. [ASPI ID: JUD334144CZ].
9. ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. [ASPI ID: JUD230988CZ].
10. ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2018, sp. zn. 11 Tdo 123/2018*. [ASPI ID: JUD374484CZ].
11. ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2017, sp. zn. 11 Tdo 459/2017*. [ASPI ID: JUD355826CZ].
12. ČESKO. Vládní návrh č. 410 na vydání zákona, trestní zákoník. Praha : Parlament České republiky, 2007, s. 279. [Online] [20. březen 2021] Dostupné z WWW: https://www.psp.cz/sqw/tisky.sqw?fq_CisZakT=40&fq_RokT=2009.

13. ČESKO. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2017. Spisová značka 8 Tdo 547/2017.* [ASPI ID: JUD355492CZ].
14. ČESKO. Nejvyšší soud ČR. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 11. 2017, sp. zn. 11 Tdo 1053/2017.* [ASPI ID: JUD365772CZ].
15. Česko. Nejvyššího soudu. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018. Spisová značka 11 Tdo 600/2018.* [ASPI ID: JUD379185CZ].
16. ČESKO. Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 178.
17. ČESKO. Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 105.
18. ČESKO. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek a psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 148.